BR-571/2022

Informacja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu pruszkowskiego w 2021 roku

Pruszków, maj 2022

Spis treści

Wstęp 8

1. Stan Sanitarny powiatu pruszkowskiego 10

1.1. Sytuacja epidemiologiczna 10

1.1.1. Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę 11

1.1.2. Choroby przenoszone drogą płciową 12

1.1.3. Zakażenia HIV, zachorowania na AIDS 12

1.1.4. Bakteryjne zakażenia jelitowe 12

1.1.5. Wirusowe zakażenia jelitowe 13

1.1.6. Choroby przenoszone drogą naruszenia ciągłości tkanek 13

1.1.7. Choroby przenoszone przez kleszcze 14

1.1.8. Choroby przenoszone drogą kropelkową 14

1.1.9. Styczność i narażenie na wściekliznę (potrzeba szczepień) 15

1.2. Wykonywanie programu szczepień ochronnych 16

1.3. Stan sanitarno-higieniczny podmiotów wykonujących działalność leczniczą 19

1.3.1. Programy dostosowawcze 22

1.3.2. Utrzymanie czystości 24

1.3.3. Dezynfekcja i sterylizacja 26

1.3.4. Dezynsekcja i deratyzacja 33

1.3.5. Postępowanie z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania 33

1.3.6. Odpady komunalne 34

1.3.7. Zakażenia szpitalne 35

1.3.8. Odwołania i interwencje 40

Wnioski dotyczące epidemiologii 44

1.4. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej 46
1.4.1. Pływalnie 46
1.4.2. Kąpieliska 47
1.4.3. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi 47
1.4.4. Jakość ciepłej wody 49
Wnioski dotyczące działalności higieny komunalnej 50
1.5. Stan sanitarny żywności, żywienia, przedmiotów użytku i kosmetyków 51
Wnioski dotyczące bezpieczeństwa żywności 61
1.6. Stan sanitarny środowiska pracy 62
1.6.1. Nadzór nad warunkami środowiska pracy 63
1.6.2. Nadzór nad wprowadzaniem i stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin 66
1.6.3. Nadzór nad wprowadzeniem produktów biobójczych 67
1.6.4. Nadzór nad warunkami pracy pracowników mających kontakt z czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi 68
1.6.5 Nadzór nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych 68
1.6.6. Choroby zawodowe 70
Wnioski dotyczące środowiska pracy 73
1.7 Stan sanitarny placówek nauczania, wychowania i opieki na terenie działalności PSSE w Pruszkowie w 2021 roku 73
1.7.1 Żłobki i przedszkola 77
1.7.2 Szkoły podstawowe 79
1.7.3 Licea ogólnokształcące, technika i szkoły policealne. 80
1.7.4 Zespoły szkół 81
1.7.5 Placówki z pobytem dziennym i całodobowym 81

1.7.6 Placówki wychowania pozaszkolnego i opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego. 82
1.7.7 Higienizacja procesów nauczania. 82
1.7.8 Żywienie dzieci i młodzieży 83
1.7.9 Akcja zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. 83
Wnioski dotyczące higieny dzieci i młodzieży 84
1.8 Działania i zadania promocji zdrowia 85
1.8.1 Tematyka działalności oświatowo-zdrowotnej 85
1.8.2 Tematy wiodące w roku 2021 86
1.8.3 Adresaci oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia 87
1.8.4 Realizacja interwencji programowych 87
1.8.5 Realizacja interwencji nieprogramowych 97
1.8.6 Inne przedsięwzięcia 99
Wnioski dotyczące sekcji promocji zdrowia 102
1.9 Stan sanitarny powiatu pruszkowskiego – działania zapobiegawcze 102
Zakończenie 105

Wykaz tabel

Tabela 1 Powiat Pruszkowski – liczba mieszkańców z podziałem na gminy stan na 1 stycznia 2020 roku 8
Tabela 2 Liczba zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę wg wieku chorych 11
Tabela 3 Choroby zakaźne wieku dziecięcego 14
Tabela 4 Stan zaszczepienia p/ Poliomyelitis w powiecie pruszkowskim w roku 2021 19
Tabela 5 Podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą 19
Tabela 6 Stan realizacji programów dostosowawczych. 23
Tabela 7 Utrzymanie czystości w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń szpitalnych 24
Tabela 8 Urządzenia do mycia i dezynfekcji 27
Tabela 9 Sterylizatornie szpitalne 31
Tabela 10 Urządzenia do sterylizacji 32
Tabela 11 Informacje o szpitalach 37
Tabela 12 Badania w oddziałach szpitalnych 37
Tabela 13 Zakłady produkcji obrotu żywnością, wyrobami do kontaktów z żywnością i kosmetykami 52
Tabela 14 Kontrola obiektów produkcji i obrotu żywności 54
Tabela 15 Wyniki kontroli zakładów produkcji i obrotu żywności 55
Tabela 16 Zakłady z wdrożonymi zasadami GHP/GMP i HACCP 58
Tabela 17 Nakazy dla zakładów pracy 65
Tabela 18 Postępowania w sprawie chorób zawodowych w 2021 roku 70
Tabela 19 Decyzje PPIS w sprawie chorób zawodowych w latach 2017-2021 71

Wykaz wykresów

Wykres 1 Dystrybucja patogenów alarmowych w szpitalach na terenie powiatu pruszkowskiego w 2021r. 39
Wykres 2 Liczba kwestionowanych prób żywności w latach 2007-2021 58
Wykres 3 Zakłady z wdrożonymi zasadami GHP/GMP i HACCP w latach 2014–2021 59
Wykres 4 Zakłady pracy według wielkości zatrudnienia w 2021 roku 63
Wykres 5 Zagrożenia w nakazach dla zakładów pracy 65
Wykres 6 Przeprowadzone postępowania w sprawie chorób zawodowych przez PPIS w latach 2017-2021 72
Wykres 7. Liczba placówek nauczania, wychowania i opieki objętych nadzorem PPIS w Pruszkowie w 2020 i 2021 roku 74
Wykres 8 Porównanie liczby produktów Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w latach 2020-2021 76
Wykres 9 Liczba osób i szkół uczestnicząca w programie *Nie pal przy mnie proszę* w latach 2019-2021 90
Wykres 10 Liczba osób i szkół uczestnicząca w programie *Znajdź właściwe rozwiązanie* w latach 2020-2021 91
Wykres 11 Liczba osób i szkół uczestnicząca w programie *Trzymaj formę w latach 2020-2021* 93

Wykaz rysunków

Rysunek 1 Obszar działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie. 9

Rysunek 2 Kalendarz szczepień na rok 2021. 16

Wstęp

Działając na podstawie art. 12 a ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (t.j. Dz.U. 2021 poz. 195), zwanej dalej *„ustawą”* Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie *(PPIS)„przedstawia przynajmniej raz w roku… radzie powiatu… informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu (…)”.*

„Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu pruszkowskiego w 2021 roku” opracowana została na podstawie informacji i analiz zgromadzonych i sporządzonych po kontrolach prowadzonych przez PPIS w 2021 roku na obszarze swojego działania czyli na obszarze powiatu pruszkowskiego.

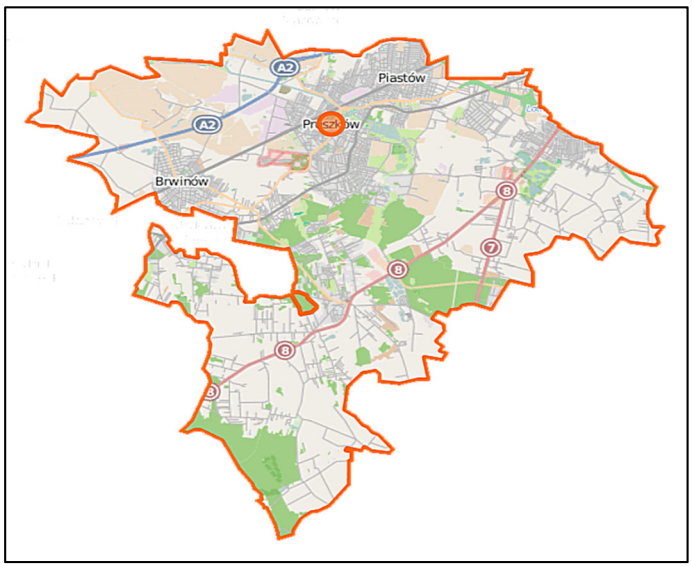
Jest to obszar o powierzchni 246 km^2 zamieszkały przez ponad 165,9 tys. mieszkańców. Poglądową mapę administracyjną powiatu oraz podstawowe informacje o strukturze ludności przedstawiono poniżej w tabeli 1.

Tabela 1 Powiat Pruszkowski – liczba mieszkańców z podziałem na gminy stan na 1 stycznia 2020 roku

Powiat pruszkowski	Kod	Liczba mieszkańców stan na 01.01.2020		
		razem	miasta	wieś
	1421	**165 912**	**98 694**	**67 218**
gminy miejskie		**84 996**	**84 996**	**0**
Miasto Piastów	1421011	22 679	22 679	**0**
Miasto Pruszków	1421021	62 317	62 317	**0**
gminy miejsko-wiejskie:		**26 718**	**13 698**	**13 020**
Gmina Brwinów	1421033	26 718	13 698	13020
gminy wiejskie		**54 198**	**0**	**54 198**
Gmina Michałowice	1421042	18 321	**0**	18 321
Gmina. Nadarzyn	1421052	14 032	**0**	14032
Gmina. Raszyn	1421062	21 845	**0**	21845

Źródło: *Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2020 r.* Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2020

Rysunek 1 Obszar działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie *(PPIS)* działając przy pomocy podległej mu Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pruszkowie *(PSSE)*, w 2021 roku realizował na terenie powiatu pruszkowskiego 4 podzadania i 6 działań w ramach zadania o nazwie:

Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia oraz nadzór sanitarno-epidemiologiczny.

Zadania statutowe PSSE realizowane były zgodnie z *„Planem zasadniczych przedsięwzięć na rok 2021”* obejmującym główne kierunki działania, zasadnicze zamierzenia oraz harmonogram nadzoru nad obiektami.

Do statutowych zadań PSSE należy zapewnienie realizacji zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie z zakresu zdrowia publicznego:

1. Ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiska;
2. Zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, w szczególności poprzez:
    1. sprawowania zapobiegawczego i bieżącego nadzoru nad warunkami:
        a) higieny środowiska,
        b) higieny pracy w zakładach pracy,
        c) higieny procesów nauczania i wychowania,
        d) higieny wypoczynku i rekreacji,

e) zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne;

2. działalność zapobiegawczą i przeciw epidemiczną w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska;
3. działalność oświatowo-zdrowotną.

1. Stan Sanitarny powiatu pruszkowskiego

1.1. Sytuacja epidemiologiczna

W 2021r. Sekcja Epidemiologii prowadziła nadzór epidemiologiczny nad chorobami zakaźnymi, dokonywała oceny i analizy sytuacji epidemiologicznej powiatu pruszkowskiego. Rejestracja chorób zakaźnych i zatruć pokarmowych prowadzona była zgodnie z „Międzynarodową Klasyfikacją Chorób" - ICD-10 oraz definicjami chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

Zdecydowana większość działań w zakresie epidemiologii dotyczyła epidemii SARS-CoV-2. Liczba działań kontrolno-inspekcyjnych w ramach nadzoru sanitarnego SARS-CoV-2: wyniosła 69 577. Liczba potwierdzonych (+) przypadków SARS-CoV-2: 17 752. Liczba zgonów wyniosła 295 osób. Kwarantanną objęto łącznie 108 429 osób, a nadzorem epidemicznym 19 719 osób.

W 2021 roku zostało zgłoszonych 1222 zachorowań na choroby zakaźne poza wirusem SARS-CoV-2 oraz 23 074 zgłoszeń podejrzenia grypy. Wszczęto 17 921 dochodzeń epidemiologicznych.

1.1.1. Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę

W 2021 r. zarejestrowano znaczny spadek zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę w różnych przedziałach wiekowych, w tym skierowano do szpitala dwie osoby. Nie odnotowano żadnego zgonu z powodu grypy.

Tabela 2 Liczba zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę wg wieku chorych

Wiek (ukończone lata)		Liczba zachorowań oraz podejrzeń	
		Rok 2020	**Rok 2021**
0		1	2
0 - 4	1	**6729**	**6314**
5 - 14	2	**6119**	**4471**
15 - 64	3	**15218**	**9009**
65 i więcej	4	**3652**	**3280**
Razem	5	**31718**	**23074**

Źródło: Opracowanie własne.

1.1.2. Choroby przenoszone drogą płciową

W 2021r. zarejestrowano jeden przypadek zachorowań na kiłę i dziewięć przypadków zachorowań na rzeżączkę. Odnotowano trzy przypadki choroby przenoszonej drogą płciową wywołaną przez Chlamydie

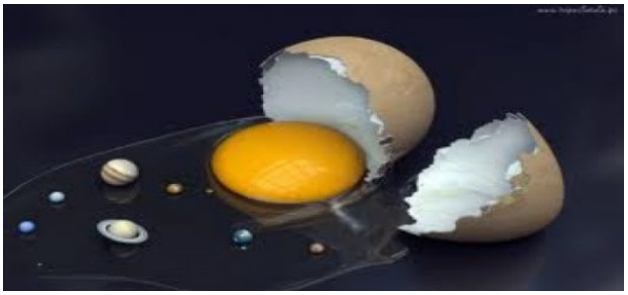
1.1.3. Zakażenia HIV, zachorowania na AIDS

W 2020r. zarejestrowano pięć nowo wykrytych zakażeń wirusem HIV, natomiast w 2021r. zarejestrowano osiem nowych zakażeń wirusem HIV. W większości przypadków drogą zakażenia był kontakt homoseksualny i heteroseksualny.

W przeciwieństwie do 2020r w którym zarejestrowano dwa przypadki Zespołu nabytego upośledzenia odporności – AIDS w 2021r. nie zarejestrowano żadnego przypadku.

1.1.4. Bakteryjne zakażenia jelitowe

W 2020r. zarejestrowano dziewiętnaście zatruć pokarmowych wywołanych pałeczkami Salmonella. W 2021r. zarejestrowano trzydzieści zachorowań na Salmonellozę, jedenaście zachorowań na Kampylobakteriozę i trzy zachorowania na Jersiniozę. Podobnie jak w latach poprzednich zachorowania te związane były z błędami higienicznymi w zakresie przygotowywania potraw oraz z brakiem przestrzegania podstawowych zasad higieny w prywatnych gospodarstwach domowych. W 2020r. odnotowano sto siedemdziesiąt pięć zachorowań na bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridium difficile a w 2021r. sto pięć zachorowań na bakteryjne zakażenia wywołane przez Clostridium difficile.

1.1.5. Wirusowe zakażenia jelitowe

W 2020r. odnotowano dwadzieścia sześć przypadków zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez Rotawirusy i pięć przypadków zachorowań na Norowirusy, a w 2021r. trzydzieści zachorowań na Rotawirusy i trzydzieści jeden przypadków zachorowań na Norowirusy. Poziom zachorowań na Rotawirusy w minionych latach jest podobny. W porównaniu z minionym rokiem odnotowano znaczny wzrost zachorowań na Norowirusy.

1.1.6. Choroby przenoszone drogą naruszenia ciągłości tkanek

Wirusowe Zapalenie Wątroby typu A, B i typu C

Większość zgłaszanych i rejestrowanych przypadków nadal stanowią przypadki przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu B i C.

W 2020r. odnotowano sześć nowych przypadków zachorowań na WZW C oraz jeden przypadek zachorowań na WZW typu B. Na WZW typu A nie odnotowano nowych zakażeń. W 2021r. odnotowano cztery przypadki zachorowań na WZW C oraz jedno zachorowanie na WZW B. Na WZW typu A nie odnotowano nowych zakażeń.

W powiecie pruszkowskim nie notuje się zachorowań na WZW typu B u dzieci w grupie wiekowej 0-15 lat, co jest efektem prowadzonych od wielu lat szczepień ochronnych.

Zakażenie wirusem HCV ujawniają się dopiero w fazie przewlekłego zapalenia wątroby. Nie bez znaczenia jest również brak profilaktyki zakażeń WZW typu C w postaci szczepień ochronnych. Z przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych wynika, że w większości są to przypadki o przebiegu bezobjawowym wykryte podczas przeprowadzania badań kontrolnych. Analiza danych o zakażeniach tymi wirusami nadal wskazuje na ich powiązanie z korzystaniem z różnych form pomocy medycznej, wykorzystującej inwazyjne techniki diagnostyczne i terapeutyczne a także zabiegi kosmetyczne i stomatologiczne. Pacjenci

bardziej dbają o swój stan zdrowia korzystając z badań profilaktycznych oraz najnowszych metod leczenia Wirusowego Zapalenia Wątroby typu B i C do całkowitej eliminacji wirusa.

1.1.7. Choroby przenoszone przez kleszcze

Borelioza jest to przewlekła choroba bakteryjna przenoszona przez zakażone kleszcze, która przebiega z różnymi objawami narządowymi w kolejnych okresach choroby. Większość dotkniętych nią osób, nawet nie wie o jej istnieniu i dlatego też ze względu na brak właściwej diagnozy, nie udaje się jej wyleczyć w początkowym stadium choroby. Od razu po ukąszeniu pojawia się rumień, co większość osób nawet nie kojarzy z ukąszeniem kleszcza.

W 2020r. odnotowano sto pięć zachorowań, a w 2021r. pięćdziesiąt pięć przypadków zachorowań. Zachorowania były skutkiem ukąszeń przez kleszcze, do których dochodziło na terenie ogródków przydomowych, w lasach, parkach. Nie odnotowano zachorowań na Kleszczowe zapalenie mózgu oraz Neuroboreliozy.

1.1.8. Choroby przenoszone drogą kropelkową

Tabela 3 Choroby zakaźne wieku dziecięcego

Lp.	Choroby zakaźne wieku dziecięcego	Liczba w roku	
		2020	2021
1.	**Ospa wietrzna**	**210**	**98**
2.	**Krztusiec**	**4**	**0**
3.	**Szkarlatyna (Płonica)**	**67**	**8**
4.	**Różyczka**	**0**	**0**
5.	**Świnka Nagminne zapalenie przyusznic**	**2**	**2**
6.	**Odra**	**1**	**2**

Źródło: Opracowanie własne

W porównaniu do 2020r. odnotowano znaczny spadek zachorowań na ospę wietrzną i szkarlatynę.

Poziom zachorowań w minionych latach na odrę jest podobny. W 2021r. zarejestrowano dwa przypadki możliwe zachorowania na odrę.

1.1.9. Styczność i narażenie na wściekliznę (potrzeba szczepień)

Liczba zarejestrowanych pokąsań przez zwierzęta w 2021r. wyniosła trzydzieści sześć. Zwierzęta poddawane były obserwacji weterynaryjnej. Przewagą pokąsań były psy i koty. Nie zgłoszono przypadków wykrycia wścieklizny wśród zwierząt na terenie powiatu pruszkowskiego. W 2021r. pięć osób zostało zakwalifikowanych do szczepień przeciwko wściekliźnie. Osoby pokąsane kwalifikowane były przez lekarzy w Poradni Chorób Zakaźnych w Warszawie, ul. Wolska 37.

COVID-19

W 2020r. w kraju pojawił się wirus COVID-19 - ostra choroba zakaźna układu oddechowego wywołana zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. Został po raz pierwszy rozpoznany i opisany w listopadzie 2019, w środkowych Chinach (miasto Wuhan, w prowincji Hubei) podczas serii zachorowań zapoczątkowującej pandemię tej choroby.

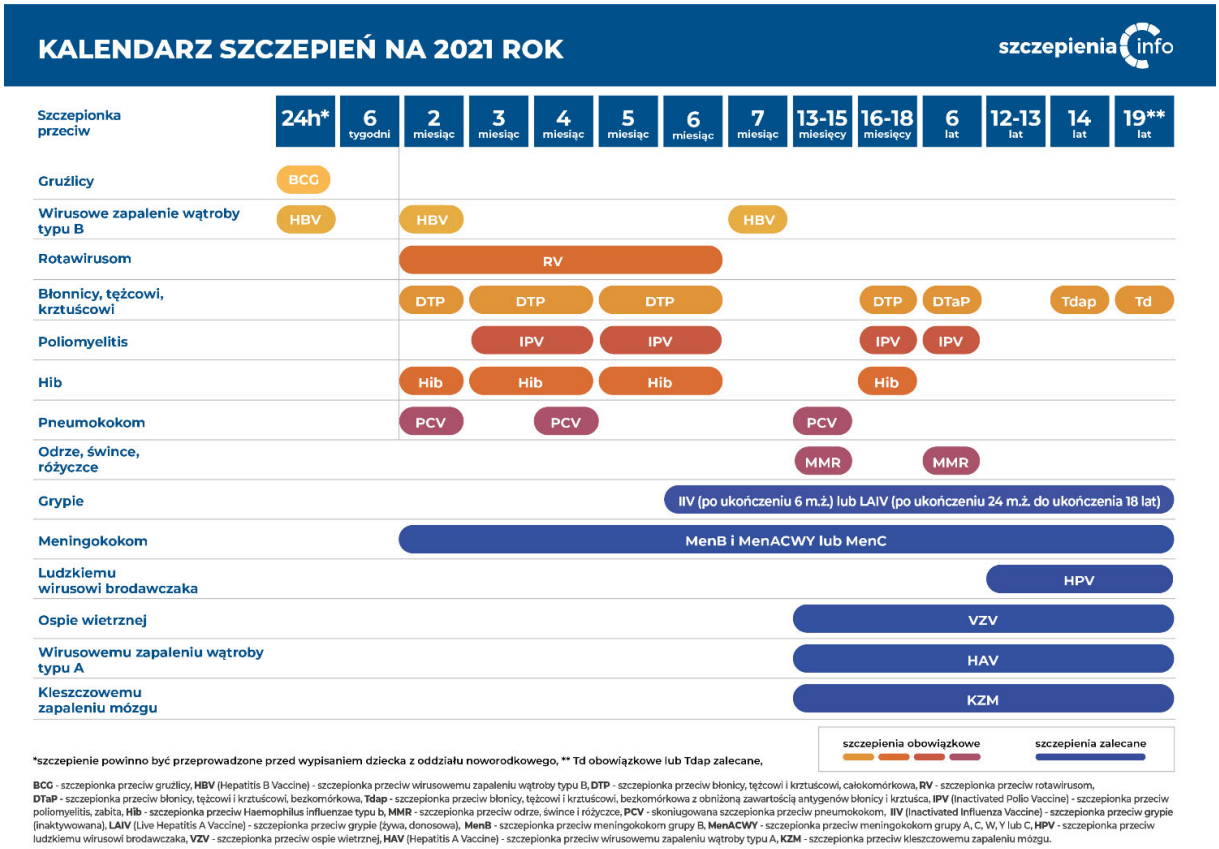
Standardową metodą diagnozowania zakażenia jest test reakcji łańcuchowej polimerazy z odwróconą transkrypcją (RT-qPCR, real-time RT-PCR) wykonany z wymazu nosowo-gardłowego lub próbki plwociny, który dostarcza wyniki w czasie od kilku godzin do dwóch dni. Analiza przeciwciał z próbki surowicy krwi również może być wykorzystana jako metoda diagnostyczna, pozwalająca na otrzymanie wyniku w ciągu kilku dni.

W 2021r. rozpoczęto szczepienia przeciwko Covid-19. Szczepionka jest bezpłatna i dobrowolna. Szczepienia obejmują najpierw osoby najbardziej narażone za zakażenie. Szczepionka chroni przed ciężkim przebiegiem COVID-19, co udowodniono w badaniach klinicznych.

Dane dotyczące Covid-19 za 2021r.:

Liczba zachorowań potwierdzonych w kierunku Covid-19 wyniosła 17752 osoby w tym, 778 były hospitalizowane. Odnotowano 540 podejrzeń zachorowania na Covid-19. Liczba zgonów wyniosła 295 osób..

1.2. Wykonywanie programu szczepień ochronnych

Rysunek 2 Kalendarz szczepień na rok 2021.

Szczepienia ochronne realizowane były zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych na 2021 rok, określonym w załączniku do Komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego z 22 grudnia 2020 roku.

Nadzorem w zakresie realizacji szczepień ochronnych w 2021 roku objęto 37 podmiotów leczniczych, w których znajduje się 35321 kart uodpornienia dzieci w wieku od 0 do 19 lat, objętych kalendarzem szczepień (PSO).

W 2021 r został otwarty kolejny punkt szczepień w placówce „Centrum Medyczne Klinika Balsam" Pruszków ul Powstańców 7 lok. U2.

Zgodnie z praktyką w nowo otwartej placówce w ramach nadzoru prowadzona będzie:

1. Kontrola dokumentacji dotyczącej szczepień, prowadzonej przez placówki ochrony zdrowia polegająca na:
   - Sprawdzaniu prawidłowości prowadzenia dokumentacji oraz przekazywania dokumentacji dotyczącej szczepień.
   - Sporządzaniu sprawozdań rocznych ze stanu uodpornienia, kwartalnych ze zużycia szczepionek i kart uodpornienia,
   - Opracowywaniu analiz w zakresie wykonywania obowiązkowych szczepień ochronnych.
2. Nadzór nad prawidłową gospodarką szczepionkami oraz nadzór nad przestrzeganiem łańcucha chłodniczego.
3. Ocena stanu sanitarnego punktów szczepień.
4. Dystrybucja preparatów szczepionkowych przeznaczonych do realizacji Programu Szczepień Ochronnych na potrzeby punktów szczepień.
5. Prowadzenie nadzoru nad niepożądanymi odczynami poszczepiennymi poprzez monitorowanie, prowadzenie rejestru i analizę zgłaszanych przez lekarzy niepożądanych odczynów poszczepiennych.

W roku 2021 zarejestrowano 69 łagodnych, 14 poważnych oraz 1 ciężki niepożądany odczyn poszczepienny (65 - ilość szczepień p/COVID).

Pracownicy PSSE współpracują z personelem medycznym punktów szczepień w zakresie zmniejszenia ilości osób uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych.

Działania polegają na

- wymaganiu w dokumentacji medycznej pisemnych oświadczeń rodziców o braku zgody na szczepienia,
- prowadzeniu rozmów edukacyjnych lekarzy i pielęgniarek z rodzicami,
- udzielaniu informacji na temat konsekwencji zdrowotnych choroby, przeciwko której dziecko nie zostało zaszczepione,

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie podejmował działania wobec osób uchylających się od obowiązku szczepień,

- wystosowano 3 pisma do rodziców o podanie danych dotyczących szczepień dzieci,
- przeprowadzano rozmowy telefoniczne o tematyce szczepień oraz korzyściach płynących z systematycznego realizowania PSO

Rodzice są informowani zarówno przez lekarzy jak i pielęgniarki o ciążącym na nich obowiązku szczepienia dzieci oraz o skutkach zdrowotnych i prawnych wynikających z nieszczepienia dzieci zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.

Ilość osób uchylających się od szczepień na koniec roku 2021 wynosiła – 341 osób. Liczba osób uchylających się od szczepień pomimo wysiłków pracowników PSSE w Pruszkowie oraz personelu medycznego w placówkach ciągle rośnie i jest to tendencja ogólnopolska.

W związku z informacjami o przypadkach zachorowań na polio na Ukrainie, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wystosował prośbę do podległych placówek o podjęcie stosownych kroków w stosunku do opiekunów prawnych dzieci odmawiających realizacji obowiązku szczepień ochronnych oraz działań w celu uzupełnienia i bieżącej realizacji szczepień przeciw polio u dzieci.

Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży (w grupie wiekowej od 0 do 19 roku życia) przeciwko Poliomyelitis w roku 2021 ilustruje poniższa tabela, w której zestawione zostały dane na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień MZ–54 z poszczególnych placówek realizujących obowiązujący Program Szczepień Ochronnych.

Tabela 4 Stan zaszczepienia p/ Poliomyelitis w powiecie pruszkowskim w roku 2021

Poliomyelitis				
Rok urodzenia	Szczepienie podstawowe		Szczepienie [c] przypominające	a) Osoby, które jako ostatnią dawkę otrzymały drugą dawkę szczepionki przeciw poliomyelitis, zamykającą cykl szczepienia pierwotnego. b) Osoby, które jako ostatnią dawkę otrzymały trzecią dawkę szczepionki przeciw poliomyelitis, uzupełniającą cykl szczepienia podstawowego. c) Osoby, które jako ostatnią dawkę otrzymały dawkę przypominającą szczepionki przeciw poliomyelitis.
	pierwotne [a]	uzupełniające [b]		
2021	**56,25**			
2020	**50,69**	**41,61**		
2019	**15,93**	**80,67**		
2018	**8,48**	**89,02**		
2017	**8,06**	**89,31**		
2016	**6,02**	**66,14**	**26,37**	
2015	**4,31**	**27,24**	**66,79**	
2014	**2,03**	**17,98**	**79,26**	
2013	**2,53**	**15,80**	**80,67**	
2012	**2,25**	**14,75**	**82,50**	

Źródło: Opracowanie własne.

1.3. Stan sanitarno-higieniczny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

W 2021 roku na terenie powiatu pruszkowskiego zarejestrowanych było **418** podmiotów leczniczych wykonujących działalność leczniczą. Ich zestawienie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5 Podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą

Placówki pod nadzorem PSSE w Pruszkowie	**Placówki w rozbiciu na:**		**Liczba obiektów**	
			rok 2020	**rok 2021**
podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne	**szpitale**	nie będące przedsiębiorcami	**3**	**3**

i całodobowe świadczenia zdrowotne		będące przedsiębiorcami	**3**	**3**
	ZOL*(w tym w strukturach szpitali)*		**2** (2)	**2** (2)
	ZPO *(w tym w strukturach szpitali)*		**1** (0)	**1** (0)
	hospicja *(w tym w strukturach szpitali)*		0	0
Inne całodobowe np. DPS (gab. piel/zab. pod nadzorem PSSE)			**2**	**2**
podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	Przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria nie będące przedsiębiorcami		**11**	**12**
	Przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria będące przedsiębiorcami		**79**	**92**
	Medyczne laboratoria diagnostyczne		**3**	**3**
	Zakłady rehabilitacji leczniczej		**12**	**15**
	Inne		**24**	**25**
Gabinety indywidualnej, specjalistycznej, grupowej praktyki lekarskiej o profilu niezabiegowym			**113**	**114**
Gabinety indywidualnej, specjalistycznej, grupowej praktyki lekarskiej o profilu zabiegowym (w tym gabinety stomatologiczne)			**146 (115)**	**146 (115)**
RAZEM			***399***	***418***

Źródło: Opracowanie własne.

Na terenie powiatu pruszkowskiego znajdują się niżej podane

Podmioty lecznicze udzielające stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych

- **Szpitalnych**

1. Mazowieckie Centrum Rehabilitacji „STOCER" Sp. z o.o. 05-510 Konstancin-Jeziorna,ul. Antoniego Wierzejewskiego 12, Szpital Kolejowy im. dr med. Włodzimierza Roeflera ul. Warsztatowa 1, 05-800 Pruszków.

Ilość łóżek- 149

2. Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza ul. Partyzantów 2/4, 05-802 Pruszków.

Ilość łóżek- 434

Brama wejściowa na teren Mazowieckiego Specjalistycznego Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza

3. Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu. Światowe Centrum Słuchu – Szpital Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu, ul. Mokra 17 Kajetany 05-830 Nadarzyn, instytut badawczy.

Ilość łóżek- 121.

Prowadzi również działalność naukową, dydaktyczną i kliniczną.

4. Centrum Słuchu i Mowy Sp. z o.o. Międzynarodowe Centrum Słuchu i Mowy- grupa „Medincus” ul. Mokra 7, 05-830 Kajetany.

Ilość łóżek – 34

Międzynarodowe Centrum Słuchu i Mowy

5. Ortognatyka Dr Jagielak Sp. z o.o. Spółka Komandytowa- Ortognatyka Filia, Al. Krakowska 54, 05-090 Raszyn.

Ilość łóżek-2

Szpital jednodniowy udzielający świadczenia zdrowotne w zakresie chirurgii szczękowo-twarzowej.

6. Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pruszkowie- Szpital Powiatowy, ul. Armii Krajowej 2/4, 05-800 Pruszków

Ilość łóżek- 85 (przekazany pod nadzór PPIS w Pruszkowie w 2020r.)

- **<u>innych niż szpitalne, stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych</u>**

1. Zakład Opiekuńczo-Leczniczy, udzielający świadczeń zdrowotnych w ramach Mazowieckiego Specjalistycznego Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie (w/w). **Ilość łóżek – 140**
2. Zakład Opiekuńczo – Leczniczy, udzielający świadczeń zdrowotnych w ramach Szpitala Powiatowego w Pruszkowie. **Ilość łóżek – 42**
3. Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Brwinowie, ul. Kraszewskiego 20 A, NZOZ „CURATUM" 06-400 Ciechanów ul. Spółdzielcza. **Ilość łóżek – 32**
4. Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia udzielający świadczeń zdrowotnych w ramach Mazowieckiego Specjalistycznego Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie (w/w). **Ilość łóżek - 70**
5. Ośrodek Readaptacyjno-Rehabilitacyjny w Piastowie, ul. Reymonta 27-**Ilość łóżek – 20.**

Wszystkie podmioty lecznicze udzielające szpitalnych świadczeń zdrowotnych udzielają również ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych w przychodniach i poradniach.

1.3.1. Programy dostosowawcze

Programy dostosowawcze dotyczą:

1) bezpośredniego połączenia pomieszczenia higieniczno-sanitarnego z gabinetem badań ginekologicznych;
2) w szpitalu: oszklenia okien szkłem bezpiecznym, dostępu do łóżek z 3 stron, dostosowania szerokości drzwi do ruchu pacjentów na łóżkach, braku zabezpieczenia okien przed nadmiernym nasłonecznieniem, centralnej sterylizatorni, bloku operacyjnego, pracowni badań endoskopowych.

Tabela 6 Stan realizacji programów dostosowawczych.

Lp.	Podmioty lecznicze		Liczba podmiotów				Liczba wniosków/Liczba wydanych opinii PIS dot. wpływu niespełnionych wymagań na bezpieczeństwo pacjenta
			ogółem	spełniających wymagania fachowe i sanitarne według aktualnych przepisów	nie spełniające wymagań objęte programem dostosowania	nie spełniające wymagań nie posiadające programu dostosowania	
1.	Szpitale	nie będące przedsiębiorcami	3	1	2	0	0
2.		będące przedsiębiorcami	3	2	1	0	0
3.	inne podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne		5	4	1	0	0
4.	ambulatoria	nie będące przedsiębiorcami	11	11	0	0	0
5.		będące przedsiębiorcami	137	135	2	0	0
6.	gabinety indywidualnej, specjalistycznej, grupowej praktyki lekarskiej		259	259	0	0	0
7.	**Razem**		**418**	**412**	**6**	**0**	**0**

Źródło: Opracowanie własne.

Ustawą z dnia 29 września 2017 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dziennik Ustaw z dnia 15 listopada 2017 r. poz. 2110) Minister Zdrowia wprowadził zmiany w ustawie o działalności leczniczej. W związku z art. 3. ww. ustawy, podmiot który co najmniej częściowo nie zrealizuje

programu dostosowania do 31.12.2017r., mógł wystąpić do właściwego organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej z wnioskiem o wydanie opinii o wpływie niespełniania wymagań na bezpieczeństwo pacjentów.

Opinia nie legalizowała niezgodności, stwierdzała wyłącznie wpływ niezgodności na bezpieczeństwo pacjentów. Dalsze działania dotyczące usunięcia niezgodności są przedmiotem odrębnych postępowań administracyjnych. Opinie przedstawiono organowi rejestrowemu. Decyzję o dalszej działalności podmiotu podejmował organ rejestrowy.

Złożono 4 wnioski do PIS dot. wydania opinii o wpływie niespełnionych wymagań na bezpieczeństwo pacjenta dla 6 podmiotów leczniczych i wydano 4 opinie dla 6 podmiotów leczniczych - wniosek i opinia wspólna dla MSCZ Tworki i ZOL Tworki oraz MCR STOCER Szpital Kolejowy i przychodnia. Wnioski dotyczące SPZZOZ w Pruszkowie zostały złożone do WSSE w Warszawie.

1.3.2. Utrzymanie czystości

Zapewnienie bieżącej czystości i higieny w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń szpitalnych, uwzględniające specyfikę oddziałów, rozkład pomieszczeń, rodzaj i czas wykonywanych zabiegów organizowane jest w oparciu o:

- firmy zewnętrzne (outsourcing),
- pracowników szpitala,
- firmy zewnętrzne i pracowników szpitala (system mieszany).

Tabela 7 Utrzymanie czystości w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń szpitalnych

Lp.	Podmiot leczniczy	Odpowiedzialni za utrzymanie czystości			
		outsourcing	pracownicy (salowe, sprzątaczki)	system mieszany	
				outsourcing	salowe
	Podmioty lecznicze świadczące usługi szpitalne				
1.	Światowe Centrum Słuchu – szpital Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu ul. Mokra 17 Kajetany 05-830		**X**		

2.	Międzynarodowe Centrum Słuchu i Mowy grupa „Medincus" 05-830 Kajetany ul. Mokra 7	**X**			
3.	Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie ul. Partyzantów 2/4	**X**			
4.	Mazowieckie Centrum Rehabilitacji „STOCER" Sp. z o.o. 05-510 Konstancin-Jeziorna, ul. Antoniego Wierzejewskiego 12, Szpital Kolejowy im. dr med. Włodzimierza Roeflera ul. Warsztatowa 1, 05-800 Pruszków			**X**	**X**
5.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pruszkowie- Szpital Powiatowy, ul. Armii Krajowej 2/4, 05-800 Pruszków		**X**		

Źródło: Opracowanie własne.

Firmy sprzątające zapewniają własny sprzęt, środki myjąco-dezynfekujące. Posiadają opracowane procedury sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń lub stosują procedury opracowane przez podmioty lecznicze.

W podmiotach leczniczych udzielających świadczeń szpitalnych do sprzątania stosuje się specjalistyczne wózki z pełnym oprzyrządowaniem. Zachowana jest zasada podziału sprzętu dla poszczególnych stref.

Wózek serwisowy dla personelu sprzątającego

W podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych zatrudniane są sprzątaczki. W gabinetach praktyk zawodowych sprzątanie wykonywane jest we własnym zakresie lub w przypadku praktyk stomatologicznych sprzątanie najczęściej wykonuje personel pomocniczy.

W większości sprzęt do sprzątania jest tradycyjny, chociaż coraz częściej stosuje się specjalistyczne wózki. Przestrzegana jest zasada podziału sprzętu według stref czystości.

Wydzielone są pomieszczenia porządkowe lub zabezpieczone szafy do przechowywania środków i sprzętu do utrzymania czystości i dezynfekcji. Zaopatrzenie w środki do utrzymania czystości było wystarczające, a ich dobór nie budził zastrzeżeń.

Wszystkie podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą posiadają opracowane procedury dotyczące sprzątania i dezynfekcji powierzchni. Podczas kontroli zwracano uwagę na aktualizację procedur oraz doprecyzowanie planów higieny.

Szpitale posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania z bielizną czystą i brudną, uwzględniające sposób magazynowania czystej bielizny, gromadzenia brudnej bielizny oraz transportu bielizny . Bielizna czysta przechowywana jest w wydzielonych szafach lub magazynkach. Bielizna brudna zbierana jest do foliowych worków i składowana w brudowniku. Środki transportu bielizny wykonane są z materiałów umożliwiających dekontaminację. Szpitale korzystają z pralni, z którymi są zawierane umowy na pranie bielizny szpitalnej.

1.3.3. Dezynfekcja i sterylizacja

Procesy dezynfekcji narzędzi, dezynfekcji dużych i małych powierzchni oraz dezynfekcji skóry i rąk są prowadzone zgodnie z obowiązującymi procedurami.

Zaopatrzenie w preparaty dezynfekcyjne i antyseptyczne jest wystarczające. Stosowane preparaty chemiczne posiadają wymagane karty charakterystyki. Wprowadzane są do użycia:

1) preparaty nowej generacji oraz takie, które są gotowe do użycia,
2) podajniki na mydło i środek dezynfekcyjny z wkładem jednorazowym.

Podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą posiadają opracowane i wdrożone :

- procedury i instrukcje higieniczne,
- plany higieny uwzględniające sposób przygotowywania i stosowania roztworów roboczych do mycia i dezynfekcji.

W automatyczne myjnie dezynfektory wyposażone są głównie podmioty lecznicze udzielające świadczeń szpitalnych:

- Mazowieckie Centrum Rehabilitacji „STOCER" Sp. z o.o. - Szpital Kolejowy im. dr med. Włodzimierza Roeflera w Pruszkowie Sp. z o.o., ul. Warsztatowa 1 – **8 szt**. (2 do narzędzi i sprzętu medycznego – blok operacyjny i OIT, 3 do sprzętu w pracowni badań endoskopowych, 1 do mycia basenów i kaczek- neurologia, 1 do mycia misek nerkowatych- neurologia, 1 do mycia misek nerkowatych-OIT)
- Światowe Centrum Słuchu – szpital Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu ul. Mokra 17 Kajetany - **5 szt**. (3 do narzędzi i sprzętu medycznego, w tym jedna ultradźwiękowa – firmy Getinge w sterylizatorni oraz 2 do misek nerkowatych na oddziale- firmy Franke)
- Międzynarodowe Centrum Słuchu i Mowy grupa „Medincus" Kajetany ul. Mokra 7 zostało wyposażone w **1myjnię** dezynfektor (do narzędzi i sprzętu medycznego- ultradźwiękowa) oraz w **1 macerator** do kaczek i basenów
- Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie ul. Partyzantów 2/4 – **4szt.** (do basenów i kaczek firmy Arjo- jedna na izbie przyjęć, 3 na oddziałach – VII i XI)
- Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pruszkowie- Szpital Powiatowy, ul. Armii Krajowej 2/4, 05-800 Pruszków- **1 myjnia** półautomatyczna do sprzętu w pracowni badań endoskopowych, **1 macerator** do kaczek i basenów (ZOL),

Myjnia- dezynfektor

Zestawienie danych o ilości podmiotów wykorzystujących urządzenia do mycia i dezynfekcji.

Tabela 8 Urządzenia do mycia i dezynfekcji

	Liczba podmiotów ogółem	**Liczba podmiotów wykonujących ręczne mycie**	**Liczba podmiotów wykonujących mycie i dezynfekcję**

		i dezynfekcję narzędzi	narzędzi w myjniach dezynfektorach
Szpitale	**6**	**6**	**4**
Inne podmioty lecznicze wykonujące całodobowe i stacjonarne świadczenia zdrowotne	5	0	0
Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	147	80	0
Gabinety indywidualnej, specjalistycznej, grupowej praktyki lekarskiej	260	150	0
Ogółem	**418**	**236**	**4**

Źródło: Opracowanie własne

Producenci deklarują zgodność z wymaganiami Normy PN-EN ISO 15883 Mycie i dezynfekcja maszynowa.

Prowadzona jest kontrola skuteczności procesu mycia automatycznego z wykorzystaniem testów pozostałości zanieczyszczeń białkowych (Szpital Kolejowy im. Dr med. Włodzimierza Roeflera w Pruszkowie, Światowe Centrum Słuchu – szpital Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu, Międzynarodowe Centrum Słuchu i Mowy grupa „Medincus"), jak również rejestr parametrów procesu (wydruki elektroniczne).

Część podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne w zakresie stomatologii oraz praktyki zawodowe - stomatologiczne stosuje myjki ultradźwiękowe. W pozostałych przypadkach dezynfekcja prowadzona jest w typowych i kompletnych pojemnikach z sitem i pokrywą. Pojemniki w trakcie użytkowania oznakowane są nazwą i stężeniem środka, datą i godziną sporządzenia roztworu roboczego, podpisem osoby sporządzającej roztwór.

Podczas kontroli w zakresie procesów sterylizacji narzędzi i materiałów medycznych zwracano uwagę na procedury związane z przygotowaniem narzędzi i materiałów do sterylizacji, postępowaniem z materiałami i narzędziami po sterylizacji, procedurami związanymi z transportem i przechowywaniem materiałów sterylnych zgodnie z „Ogólnymi wytycznymi dla wszystkich podmiotów wykonujących procesy dekontaminacji, w tym sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użytku wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności, podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia" z 2017r.

W 2021 roku w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń szpitalnych na terenie powiatu pruszkowskiego zainstalowanych było 14 autoklawów, 1 sterylizator na tlenek etylenu oraz 2 sterylizatory plazmowe. W pozostałych podmiotach wykonujących działalność leczniczą zainstalowanych było 118 autoklawów.

W trakcie kontroli sprawdzano dokumentację dotyczącą procedur wewnętrznych kontroli procesu dezynfekcji, sterylizacji, zapisów kontroli wewnętrznej (fizycznej i chemicznej) procesów, jak i prowadzenie dokumentacji kontroli biologicznej procesów sterylizacji, najczęściej zewnętrznej (raporty z badań laboratoryjnych prób przekazywanych z zewnętrznych laboratoriów). Coraz częściej podmioty lecznicze i praktyki zawodowe stosują inkubatory do testów biologicznych 3M we własnym zakresie. Odczyt wyniku kontroli bez potrzeby przekazywania wskaźnika do laboratorium. Wszystkie podmioty wykonujące działalność leczniczą prowadzą kontrolę skuteczności procesów sterylizacji oraz prowadzą dokumentację w tym zakresie.

Kontrola fizyczna procesów sterylizacji prowadzona jest na podstawie wydruków z urządzenia lub w postaci ręcznie prowadzonych rejestrów podstawowych parametrów każdego procesu. Kontrola chemiczna skuteczności procesów sterylizacji prowadzona jest za pomocą testów paskowych. Kontrola biologiczna skuteczności procesów sterylizacji prowadzona jest systematycznie, najczęściej 1 raz w miesiącu oraz każdorazowo po awarii urządzenia - wydawano zalecenia aby kontrolę biologiczną stosować nie rzadziej niż 1 raz w tygodniu dla potwierdzenia skuteczności procesów w autoklawach z automatycznym zapisem parametrów oraz w każdym procesie sterylizacji bez automatycznych zapisów (sterylizacja niskotemperaturowa i sterylizacja implantów - testy stosowane prawidłowo do każdego procesu).

Stosowane testy to najczęściej - test Bowie Dick (szpitale); chemiczne 1 typu - wskaźnik procesu umieszczony na zewnętrz pakietu (na opakowaniach stosowanych w sterylizacji), wskaźniki wieloparametrowe 4 typu umieszczane wewnątrz każdego pakietu/kontenera/kasety - 3M Test Steam, SPS Medical SIL-250, Dual Monitor Strip, wskaźniki zintegrowane 5 typu umieszczane w pakietach reprezentatywnych oraz przyrządach testowych PCD; biologiczne - Sporal A, 3M ATTEST.

W trakcie kontroli wydawano zalecenia dotyczące aktualizacji procedur o obowiązujące wytyczne, prowadzenia zapisów/ rejestrów oceny skuteczności procesów mycia (ocena optyczna/stosowane wskaźniki pozostałości zanieczyszczeń białkowych), oznakowania bariery sterylnej w sposób zapewniający identyfikowalność wyrobu ze wszystkimi etapami reprocesowania (procesy manualnego mycia-dezynfekcji), zwalniania wysterylizowanego wyrobu do użycia wg. instrukcji wewnętrznej orzekania o skuteczności procesu sterylizacji/zgodnie z zaleceniami wytwórcy sterylizatora, zapewnienia prawidłowych kwalifikacji wszystkich osób wykonujących dekontaminację skażonych wyrobów (tytuł zawodowy technika sterylizacji medycznej/przeszkolonie w ramach kursu kwalifikacyjnego/z zakresu technologii sterylizacji i dezynfekcji zgodnego z programem zatwierdzonym przez Ministerstwo Zdrowia/przeszkolenie w ramach kursu kwalifikacyjnego dla kierowników centralnych sterylizatorni i osób nadzorujących wytwarzanie sterylnych wyrobów medycznych w podmiotach działalności leczniczej, zgodnych z programem zatwierdzonym przez Ministerstwo Zdrowia).

W powiecie pruszkowskim dwa szpitale:

- Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie ul. Partyzantów 2/4
- Ortognatyka Dr Jagielak Sp. z o.o. Spółka Komandytowa- Ortognatyka Filia, 05-090 Raszyn Al. Krakowska 54- szpital jednodniowy,

nie posiadają sterylizatorni, sterylizacja odbywa się na podstawie umowy z firmą zewnętrzną.

Mazowieckie Centrum Rehabilitacji „STOCER" Sp. z o.o. 05-510 Konstancin-Jeziorna, ul. Antoniego Wierzejewskiego 12, Szpital Kolejowy im. dr med. Włodzimierza Roeflera w Pruszkowie, ul. Warsztatowa 1 - posiada centralną sterylizatornię (w trakcie realizacji jest program dostosowawczy), pozostałe 2 szpitale posiadają sterylizatornie 3-strefowe.

Autoklaw medyczny

Tabela 9 Sterylizatornie szpitalne

Typ sterylizatorni	**Centralna sterylizatornia z 3 strefami**	**Sterylizatornia podręczna 2-strefowa**	**Punkt sterylizacyjny 1 pomieszczenie**	**Liczba sterylizatorni wyposażonych w myjnie dezynfektory do narzędzi**	**Liczba sterylizatorni, świadczących również usługi dla podmiotów zewnętrznych**
Liczba sterylizatorni w szpitalach nie będących przedsiębiorcami	2	0	0	1	0
Liczba sterylizatorni w szpitalach będących przedsiębiorcami	2	0	0	2	1
Liczba sterylizatorni w innych podmiotach udzielających całodobowych świadczeń zdrowotnych	0	0	0	0	0
Razem	**4**	**0**	**0**	**3**	**1**

Źródło: Opracowanie własne.

Część podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne, nie sterylizuje narzędzi we własnym zakresie lecz ma zawarte umowy na sterylizację z innymi podmiotami albo używają wyłącznie sprzętu sterylnego jednorazowego użytku.

Zestawienie ilościowe urządzeń do sterylizacji przedstawia poniższa tabela 10:

Tabela 10 Urządzenia do sterylizacji

Rodzaj aparatów sterylizacyjnych	Podmioty działalności leczniczej	Liczba aparatów w 2020 r.	Liczba aparatów w 2021 r.
autoklawy	w szpitalach	14	14
w tym grawitacyjne		6	6
autoklawy	w podmiotach udzielających świadczeń ambulatoryjnych	47	55
autoklawy	w gabinetach praktyki lekarskiej	71	71
Ogółem autoklawów		132	140
sterylizatory na ciepło suche*	w szpitalach	0	0
sterylizatory na ciepło suche*	w podmiotach udzielających świadczeń ambulatoryjnych	0	0
sterylizatorów na ciepło suche*	w gabinetach praktyki lekarskiej	0	0
Ogółem aparatów na ciepło suche		0	0
sterylizatory na tlenek etylenu	w szpitalach	1	1
sterylizatory na tlenek etylenu	w podmiotach udzielających świadczeń ambulatoryjnych	0	0
Ogółem aparatów na tlenek etylenu		1	1
sterylizatory na formaldehyd	w szpitalach	0	0
sterylizatory na formaldehyd	w podmiotach udzielających świadczeń ambulatoryjnych	0	0

Ogółem aparatów na formaldehyd		0	0
sterylizatory plazmowe	w szpitalach	2	2
sterylizatory plazmowe	w podmiotach udzielających świadczeń ambulatoryjnych	1	1
Ogółem aparatów plazmowych		3	3

Źródło: Opracowanie własne.

1.3.4. Dezynsekcja i deratyzacja

- Mazowieckie Centrum Rehabilitacji „STOCER" Sp. z o.o. 05-510 Konstancin-Jeziorna, ul. Antoniego Wierzejewskiego 12, Szpital Kolejowy im. dr med. Włodzimierza Roeflera w Pruszkowie, ul. Warsztatowa 1;

- Światowe Centrum Słuchu - szpital Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu 05-830 Kajetany ul. Mokra 17;

- Międzynarodowe Centrum Słuchu i Mowy grupa „Medincus" 05-830 Kajetany ul. Mokra 7,

mają podpisane umowy ze specjalistycznymi firmami zajmującymi się dezynsekcją i deratyzacją, prowadzony jest monitoring.

Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie ul. Partyzantów 2/4 prowadzi doraźne zwalczanie szkodników w miarę potrzeb.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą w rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne nie mają stałych umów na zwalczanie szkodników.

1.3.5. Postępowanie z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania

Postępowanie z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania odbywało się w oparciu o opracowane procedury w tym zakresie.

Do zbierania odpadów podmioty wykonujące działalność leczniczą stosują:

- plastikowe worki umieszczone na stelażach,
- plastikowe worki umieszczone w zamykanych pojemnikach,
- pojemniki twardościenne na odpady o ostrych końcach,

zróżnicowane kolorystycznie odpowiednio do rodzaju odpadów. Podczas kontroli zalecano stosowanie pojemników otwieranych bez udziału rąk (pedałowych). Pojemniki i worki z odpadami medycznymi, od chwili otwarcia lub rozpoczęcia użytkowania, posiadają oznakowanie identyfikujące. Od chwili wejścia w życie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975) rekomendowano postępowanie zgodne z jego wymaganiami (uzupełnienie etykiety o wszystkie wymagane informacje).

Wszystkie podmioty wykonujące działalność leczniczą posiadały podpisane umowy na odbiór odpadów ze specjalistycznymi firmami. Transport wewnętrzny oraz magazynowanie odpadów medycznych do czasu odbioru przez specjalistyczną firmę odbywały się zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

Wydawano zalecenia aby w sąsiedztwie urządzenia chłodniczego do czasowego magazynowania odpadów medycznych zapewnić środek do dezynfekcji rąk, zasobnik z rękawiczkami jednorazowymi oraz pojemnik na zużyte rękawiczki jednorazowe..

Pojemniki twardościenne na odpady medyczne o ostrych krawędziach

1.3.6. Odpady komunalne

Podmioty wykonujące działalność leczniczą mają podpisane umowy na gromadzenie i odbiór wytwarzanych odpadów komunalnych z przedsiębiorstwami posiadającymi odpowiednie zezwolenia na odbiór i wywóz odpadów komunalnych. W podmiotach leczniczych postępowanie z odpadami komunalnymi odbywa się zgodnie z opracowanymi procedurami.

Wytwarzane odpady komunalne gromadzone są w pojemnikach wyłożonych workami foliowymi, następnie składowane w kontenerach na posesjach i systematycznie odbierane.

1.3.7. Zakażenia szpitalne

W szpitalach wdrożony jest udokumentowany system zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych. We wszystkich szpitalach w powiecie pruszkowskim powołane są Komitety Kontroli Zakażeń Szpitalnych oraz Zespoły Kontroli Zakażeń Szpitalnych zarządzeniem dyrektora placówki. We wszystkich szpitalach funkcja przewodniczącego ZKZS jest łączona z inną pełnioną w szpitalu. W skład Zespołów wchodzą: lekarz, pielęgniarka epidemiologiczna oraz mikrobiolog.

Szpitale zatrudniają pielęgniarki jako specjalistów do spraw epidemiologii lub higieny i epidemiologii w liczbie nie mniejszej niż 1 na 200 łóżek szpitalnych. W Mazowieckim Specjalistycznym Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie ul. Partyzantów 2/4, zatrudnione są 2 pielęgniarki epidemiologiczne na pełnym etacie oraz dodatkowo 2 inne pielęgniarki pełnią jednocześnie funkcje pielęgniarek epidemiologicznych.

Spotkania KKZS odbywają się z częstotliwością 2 razy w roku oraz w miarę potrzeb. Spotkania ZKZS odbywają się z częstotliwością zazwyczaj 1 raz w miesiącu oraz w miarę potrzeb.

W placówkach prowadzone są szkolenia personelu medycznego w zakresie zakażeń szpitalnych. Opracowane są i wdrożone procedury higieniczno-sanitarne i medyczne zapobiegające zakażeniom, prowadzone są rejestry zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych. U pacjentów przyjmowanych z innych szpitali wykonywane są badania przesiewowe. Sporządzane są raporty okresowe o bieżącej sytuacji epidemiologicznej szpitala. Przypadki zakażenia, podejrzenia i zachorowania na chorobę zakaźną zgłaszane są do PSSE w Pruszkowie. Utrzymywana jest ścisła współpraca pielęgniarek epidemiologicznych z Sekcją Epidemiologii.

W szpitalach prowadzona jest polityka antybiotykowa: powołane są zespoły ds. antybiotyków, opracowane są receptariusze szpitalne, prowadzone są analizy zużycia antybiotyków.

We wszystkich szpitalach w powiecie pruszkowskim wdrożony został program WHO/CMJ Higiena rąk to bezpieczna opieka", „5 momentów higieny rąk" oraz prowadzone i dokumentowane są analizy zużycia preparatów do dezynfekcji rąk w stosunku do średniej liczby procedur wykonywanych przy pacjencie.

Zakażenia szpitalne występują w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. Często są przyczyną wydłużenia czasu pobytu w szpitalu i zwiększenia kosztów leczenia.

W 2021r. w PSSE w Pruszkowie zarejestrowano 28 ognisk zakażenia szpitalnego (w tym: 1 Klebsiellapneumoniae MBL, 1 Clostridium difficile, 26 SARS-CoV-2):

- 20 ognisk SARS-CoV-2 w Mazowieckim Specjalistycznym Centrum Zdrowia im. prof. dr Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie;

- 4 ogniska (1 Klebsiellapneumoniae MBL, 1 Clostridium difficile, 2 SARS-CoV-2) w Mazowieckim Centrum Rehabilitacji „STOCER" Sp. z o.o. Szpitalu Kolejowym w Pruszkowie;

- 4 ogniska SARS-CoV-2 w Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pruszkowie.

Źródłem zakażenia w ogniskach SARS-CoV-2 w 24 przypadkach był pacjent, personel medyczny/pacjent w 2 przypadkach.

Liczba osób z zakażeniem w ognisku epidemicznym ogółem wynosiła 439, w tym liczba pacjentów z zakażeniem w ognisku epidemicznym 390, liczba personelu medycznego z zakażeniem w ognisku epidemicznym 49. Wszystkie zakażenia były potwierdzone badaniami.

Liczba zgonów w ognisku epidemicznym 10. W związku z zakażeniem 8 zgonów oraz 2 bez związku z zakażeniem.

Dziania podejmowane przez Inspekcję w trakcie trwania wszystkich ognisk, w tym ***SARS-CoV-2:***

1. Stały nadzór nad ogniskiem pracowników Sekcji Epidemiologii.
2. Konsultacje pielęgniarki epidemiologicznej z Sekcją Epidemiologii w trakcie trwania ogniska.
3. Pomoc w opracowaniu ogniska.

Każdorazowo w szpitalach podejmowane były działania zapobiegawcze i przeciwepidemiczne w celu unieszkodliwienia źródeł zakażenia oraz przecięcia dróg szerzenia się zakażenia: sporządzano listę osób z kontaktu, informowano i podejmowano współpracę z PSSE, wstrzymywano przyjęcia pacjentów, wdrażano procedury postępowania „Wytyczne postępowania w związku z wynikiem dodatnim COVID-19" (zawierające sposób postępowania z personelem, pacjentem oraz pomieszczeniami), pobierano wymazy od pacjentów i pracowników z kontaktu, zalecono przeprowadzenie wymazów kontrolnych, zalecano wzmożenie obserwacji i monitorowania stanu zdrowia pracowników i pacjentów, zalecono przekazywanie pacjentów do szpitali jednoimiennych, przeprowadzono gruntowną dekontaminację środowiska oddziału, monitorowano oddziały po wygaszeniu ogniska.

Szczegółowe informacje dotyczące szpitali znajdujących się na terenie powiatu pruszkowskiego przedstawiono w poniższych tabelach:

Tabela 11 Informacje o szpitalach

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
1.	Szpitale	6	6	6	6	6
2.	Liczba łóżek	1 183	1 181	1 109	1 077	1077
3.	Liczba oddziałów	34	33	33	32	32
4.	Liczba hospitalizacji	41 011	39 242	38 019	29 171	29990
5.	Liczba badań bakteriologicznych	14 813	15 788	20 520	20 377	14533
6.	Liczba badań w przeliczeniu na łóżko w roku	12,52	13,37	18,5	18,92	13,49
7.	Liczba badań w przeliczeniu na pacjenta w roku	0,36	0,40	0,54	0,7	0,48

Źródło: Opracowanie własne.

W 2021r. ogólna liczba hospitalizacji w tych placówkach wynosiła **29 990.** U hospitalizowanych pacjentów wykonano ogółem 14533 badań mikrobiologicznych, dając średnią liczbę **13,49 badania/łóżko/rok**, co świadczy o spadku ilości badań w stosunku do roku ubiegłego (18,92 badania/łóżko/rok).

Tabela 12 Badania w oddziałach szpitalnych

Lp.	Oddział	Liczba oddziałów /2019/2020/2021	Liczba badań mikrobiologicznych na łóżko w roku	Liczba badań mikrobiologicznych na pacjenta w roku

			Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1.	Intensywnej Terapii	1 1 1	172,80	191,00	191,00	6,54	6.54	8,90
2.	Chirurgii, Zabiegowy	5 5 5	46,12	46,12	36,60	0,55	0,55	0,42
3.	Internistyczny, Wewnętrzny, Neurologiczny	10 9 9	37,74	37,74	35,70	1,13	1,13	1,09
4.	Położnictwa, Ginekologii	1 1 1	11,78	11,78	4,70	0,1	0,1	0,04
5.	Noworodkowy	1 1 1	3,64	3,64	5,00	0,06	0,06	0,09
6.	Psychiatrii	13 13 13	7,99	7,99	1,37	0,75	0,75	0,12
7.	ZOL, Geriatria, Hospicjum	2 2 2	4,52	4,52	0,71	0,32	0,32	0,52
8.	***Razem***	***33 32 32***	***284,59***	***302,79***	***275,08***	***9,45***	***9,45***	***11,18***

Źródło: Opracowanie własne.

Diagnostyka mikrobiologiczna prowadzona była najintensywniej przez oddziały: OIT 191 badań/łóżko/rok, oddziały zabiegowe 36,6 badania/łóżko/rok i niezabiegowe 35,7 badania/łóżko/rok oraz oddział noworodkowy. Najmniej badań mikrobiologicznych wykonano w zakładach opiekuńczo-leczniczych oraz oddziałach psychiatrycznych. Różnica w liczbie badań wykonywanych w poszczególnych typach oddziałów jest związana między innymi z charakterem udzielanych świadczeń i czynnikami ryzyka zakażenia szpitalnego pojawiającego się u hospitalizowanych osób.

Analiza zbiorcza raportów ze szpitali wykazała, iż w roku 2021 najpowszechniej występującymi patogenami alarmowymi były: Clostridium difficile odnotowane w 3 na 6 szpitali (u 31 pacjentów - do 72 godz. i 116 pacjentów - po 72 godz.); Klebsiella spp. ESBL(+) stwierdzona w 3 na 6 szpitali, w tym u 31 pacjentów (do 72 godz.) i 55 pacjentów (po 72 godz.) oraz kolonizacja Klebsiella pneumoniae MBL/NDM wykazana przez 3 z 6 szpitali (u 56 pacjentów - do 72 godz., i 17 pacjentów - po 72 godz.).

Ponadto patogeny wykazane licznie przez szpitale to: E.coli ESBL (+) w 4 na 6 szpitali (u 23 pacjentów - do 72 godz. i 25 pacjentów - po 72 godz.); Klebsiella pneumoniae MBL/NDM wykazana przez 2 z 6 szpitali (u 3 pacjentów - do 72 godz., i 24 pacjentów - po 72 godz.);

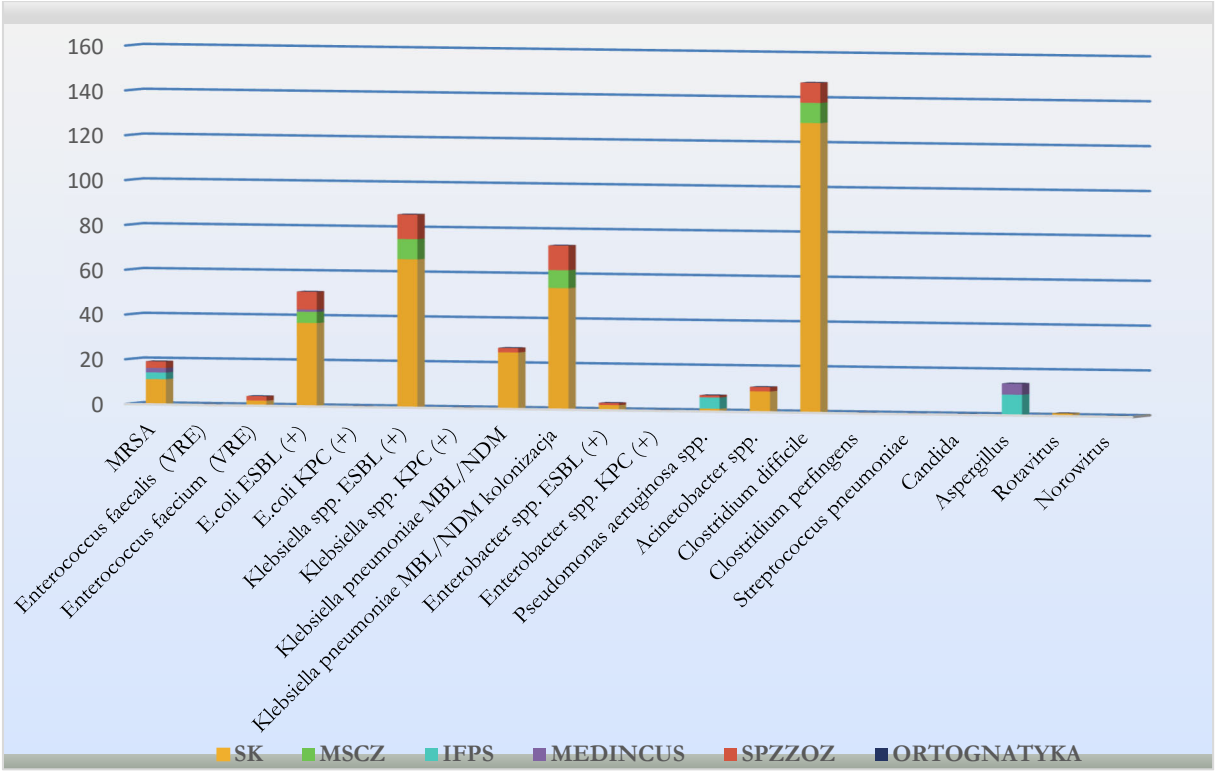
Staphylococcus aureus MRSA wykazany w 4 z 6 szpitali (u 7 pacjentów – do 72 godz. i 12 po 72 godz.) oraz grzyby Aspergillus stwierdzone w 2 szpitalach u 14 pacjentów do 72 godz.

Acinetobacter spp. stwierdzono w łącznej ilości 11 przypadków w 2 szpitalach; Pseudomonas aeruginosaspp. stwierdzono w łącznej ilości 7 przypadków w 3 szpitalach; Enterococcus faecium (VRE) wykryto w 2 szpitalach w łącznej ilości 4 przypadków; Enterobacter spp. ESBL (+) w 3 z 6 szpitali w łącznej ilości 3 przypadków.

W 1 z 6 szpitali powiatu pruszkowskiego stwierdzono 1 zakażenie Rotavirus.

W ubiegłym roku w żadnym z 6 szpitali nie stwierdzono zakażeń wywołanych przez: Enterococcus faecalis (VRE), E.coli KPC (+), Klebsiella spp. KPC (+), Enterobacter spp. KPC (+), Clostridium perfingens, Streptococcus pneumoniae, grzyby Candida oraz Norovirus.

Wykres 1 Dystrybucja patogenów alarmowych w szpitalach na terenie powiatu pruszkowskiego w 2021r.

Oznaczenia:

SK –Mazowieckie Centrum Rehabilitacji „STOCER" sp. z o.o., Szpital Kolejowy im. dr med. Włodzimierza Roeflera w Pruszkowie

MSCZ - Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie

IFPS - Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu w Kajetanach

MEDINCUS - Międzynarodowe Centrum Słuchu i Mowy grupa „Medincus" w Kajetanach

SPZZOZ - Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pruszkowie

ORTOGNATYKA - Ortognatyka dr Jagielak sp. z o.o. Sp. Komandytowa w Raszynie

Źródło: Opracowanie własne.

W związku z narastającym w szpitalach problemem lekooporności drobnoustrojów na dostępne grupy antybiotyków, wzrostem liczby pacjentów zakażonych patogenami wielolekoopornymi oraz szczególnie niepokojącym zjawiskiem rozprzestrzeniania się w Polsce szczepów pałeczek Enterobacteriaceae wytwarzających karbapenemazy (CPE), w szpitalach będących pod nadzorem PPIS w Pruszkowie wdrożono zalecenia Ministra Zdrowia i Konsultanta Krajowego ds. mikrobiologii lekarskiej „Zalecenia dotyczące postępowania w przypadku zachorowań sporadycznych i ognisk epidemicznych wywołanych przez bakterie Gram-ujemne z rodziny Enterobacteriaceae". Wdrożono również zalecenia MPWIS w Warszawie dotyczące zagrożenia szpitali w wyniku występowania patogenów wieloopornych, z dnia 18 października 2016r. Prowadzona jest ocena ryzyka wystąpienia zakażenia szpitalnego. Opracowano procedury uwzględniające rekomendacje w zakresie wykonywania badań przesiewowych u pacjentów przyjmowanych do szpitala, u których stwierdzane są czynniki ryzyka nosicielstwa CPE oraz u pacjentów w trakcie pobytu w szpitalu. Poszerzono grupy ryzyka przy wykonywaniu badań przesiewowych. Dane o ilości wykonywanych badań przesyłane są do PPIS w raportach kwartalnych. W obiektach wdrożone są procedury w zakresie przerwania transmisji drobnoustrojów chorobotwórczych między pacjentami, ze szczególnym uwzględnieniem izolacji kontaktowej. Wdrożono monitorowanie jakości sprzątania - wskaźniki UV oraz posiewy środowiskowe. Systematycznie przeprowadzano szkolenia wewnętrzne wszystkich grup pracowników w związku z CPE/NDM. Wszystkie szpitale przesyłają do PSSE raporty miesięczne CPE/NDM.

Pacjenci zakażeni lub skolonizowani podlegają izolacji lub kohortacji. W miarę możliwości kadrowych wydzielany jest personel do opieki nad pacjentami z CPE/NDM. Zapewniono dostęp do środków ochrony indywidualnej i preparatów dezynfekcyjnych w strefie pacjenta. Wdrożono i monitorowana jest efektywność higieny rąk zgodnie z wytycznymi WHO„5 momentów higieny rąk". Monitorowana jest ilość zużytych preparatów do dezynfekcji rąk. Na oddziałach z CPE/NDM prowadzona jest kontrola wewnętrzna, z której sporządzane są raporty.

1.3.8. Odwołania i interwencje

W 2021 r. nie były rejestrowane skargi, odwołania i zażalenia, rozpatrzono 5 interwencji:

1. Interwencja zgłoszona w SEPIS w dniu 24.06.2021r. przez pacjentkę Mazowieckiego Specjalistycznego Centrum Zdrowia ul. Partyzantów 2/4 w Pruszkowie. Interwencja dotyczyła nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczenia, w którym oczekiwano na wynik testu COVID-19 przed przyjęciem na oddz. VI szpitala, zgłoszono zastrzeżenia:

- W pomieszczeniu oczekiwania na wynik testu COVID-19 przed przyjęciem do szpitala oczekuje kilka osób (według informacji uzyskanej od zgłaszającej pacjentki- z nerwicą lękową, jedna z osób z półpaścem druga brudna i zawszawiona);
- Toaleta o niewłaściwym stanie sanitarnym, brak mydła i papieru toaletowego.

W dniu 24.06.2021r. interwencja została przekazana pielęgniarce epidemiologicznej Szpitala z prośbą o wyjaśnienia w tej sprawie.

W dniu 25.06.2021r. do PSSE w Pruszkowie wpłynęło pismo informujące o postępowaniu wyjaśniającym i przeprowadzonej kontroli wewnętrznej w zakresie zgłoszonej interwencji (w pomieszczeniu oczekiwania na wynik testu nie przebywali pacjenci, właściwy stan sanitarny, w trakcie przebywania osoby zgłaszającej nie było pacjentów z podejrzeniem półpaśca oraz wszawicy). Interwencja bezzasadna.

2. Interwencja przekazana przez GIS w dniu 23.06.2021r., wniesiona przez pacjentkę punktu szczepień COVID-19 zorganizowanego w Brwinowie na hali sportowej ul. Wacława Moczydłowskiego 2 (komórka organizacyjna podmiotu leczniczego VAXMED). Zgłoszono zastrzeżenia:

- Brak dystansu społecznego;
- Pracownicy punktu szczepień nie stosują środków ochrony indywidualnej- maseczek ochronnych.

Od przedstawiciela podmiotu leczniczego uzyskano informację o przeprowadzonej kontroli wewnętrznej, w trakcie której stwierdzono że personel stosuje maseczki oraz zachowany jest dystans społeczny w obrębie punktu szczepień. Brak dystansu na zewnątrz punktu szczepień wśród oczekujących na szczepienie (na ulicy poza punktem szczepień- na co pracownicy nie mają wpływu).

W dniu 05.07.21r. skontaktowano się telefonicznie z Komendantem Straży Miejskiej w Brwinowie z prośbą o monitorowanie sytuacji na zewnątrz punktu szczepień.

W dniu 14.07.2021r. do PSSE w Pruszkowie wpłynęło pismo informujące o postępowaniu wyjaśniającym i przeprowadzonych kontrolach wewnętrznych w zakresie zgłoszonej interwencji. Interwencja bezzasadna.

3. Interwencja zgłoszona w SEPIS w dniu 16.08.2021r. przez pacjentkę Mazowieckiego Specjalistycznego Centrum Zdrowia ul. Partyzantów 2/4 w Pruszkowie. Interwencja dotyczyła nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczenia na oddz. XIV szpitala, zgłoszono zastrzeżenia dot. stanu sanitarnego:

- Grzyb pod prysznicem, od którego pacjenci dostają wysypki;
- Niewłaściwy stan sanitarny w oddziale.

W dniu zgłoszenia skontaktowano się telefonicznie z pielęgniarką epidemiologiczną szpitala, która zobowiązała się do przeprowadzenia kontroli wewnętrznej w oddziale w zakresie zgłoszonych zastrzeżeń. Pielęgniarkę epidemiologiczną zobowiązano do złożenia wyjaśnień do PSSE w Pruszkowie.

W dniu 17.08.2021r. do PSSE w Pruszkowie wpłynęło pismo informujące o postępowaniu wyjaśniającym i przeprowadzonej kontroli wewnętrznej w zakresie zgłoszonej interwencji (stan sanitarno-higieniczny w oddziale prawidłowy, nie stwierdzono grzyba na ścianach, wokół brodzika w łazience ubytki- zalecono wymianę uszczelnienia). Interwencja bezzasadna.

4. Interwencja zgłoszona e-mailem w dniu 04.10.2021r. przez pracownika Mazowieckiego Centrum Rehabilitacji w Pruszkowie. Interwencja dotyczyła:

- Braku informacji o zakażeniach wśród pacjentów dla personelu niemedycznego i pomocniczego;
- Braku zaopatrzenia personelu niemedycznego i pomocniczego w środki ochrony indywidualnej.

W dniu zgłoszenia skontaktowano się telefonicznie z pielęgniarką epidemiologiczną szpitala. Zobowiązano Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych Szpitala Kolejowego w Pruszkowie do złożenia wyjaśnień w zakresie interwencji zgłoszonej do PSSE w Pruszkowie.

W dniu 06.10.2021r. do PSSE w Pruszkowie wpłynęło pismo informujące o postępowaniu wyjaśniającym. Zgodnie z przekazanymi przez Dyrektora Medycznego wyjaśnieniami w zakresie zgłoszonych zastrzeżeń Szpital Kolejowy w Pruszkowie jest szpitalem I poziomu zabezpieczenia w walce z COVID-19 i dysponuje 5 łóżkami dla pacjentów z podejrzeniem zakażenia wirusem SARS-CoV-2. Zgodnie z wymogami Narodowego Funduszu Zdrowia każdy szpital musi być przygotowany do hospitalizacji pacjenta z wielochorobowością, w tym z potwierdzeniem zakażenia wirusa SARS-CoV-2.

W przypadku konieczności hospitalizacji w Szpitalu Kolejowym w Pruszkowie pacjenta z podejrzeniem lub zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 pacjenci izolowani są w salach 1 – osobowych lub segregowani zgodnie ze stwierdzonym czynnikiem chorobotwórczym. W przypadku zakażeń wymagających izolacji sale chorych są odpowiednio oznakowane, a na codziennych odprawach lekarskich personel pielęgniarski informowany jest o zagrożeniach epidemiologicznych w poszczególnych oddziałach.

W dniu 28.09.2021r., w godzinach porannych Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych przekazał wszystkim komórkom organizacyjnym informację o pojawieniu się zakażeń u pracowników i pacjentów z zaleceniem monitorowania wszystkich osób - pacjentów i pracowników. Zlecono również wykonywanie szybkich testów antygenowych, szczególnie w izbie przyjęć, oddziale wewnętrznym B i kardiologii oraz wzmożenie działań przeciw epidemicznych – obserwacja stanu zdrowia, higiena rąk oraz stosowania środków ochrony indywidualnej we wszystkich komórkach organizacyjnych Szpitala Kolejowego.

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Medycznego personel medyczny, jak i niemedyczny Szpitala Kolejowego w Pruszkowie miał możliwość zaszczepienia przeciw Covid-19, personel zapoznany jest z ryzykiem zawodowym, opracowane i stosowane są procedury dotyczące stosowania środków ochrony indywidualnej oraz zapewniona jest odzież ochronna. Interwencja bezzasadna.

5. Interwencja przekazana 17.11.2021r. przez WSSE w Warszawie, wniesiona pismem z dnia 09.11.2021r. przez pacjenta Mazowieckiego Specjalistycznego Centrum Zdrowia ul. Partyzantów 2/4 w Pruszkowie. Interwencja dotyczyła nieprzestrzegania podstawowych zasad obowiązujących w okresie trwania pandemii w pawilonie IV (poczekalnia) ,w którym oczekiwano na badania psychiatryczne, zgłoszono zastrzeżenia:

- Brak dystansu społecznego;
- Brak środków do dezynfekcji rąk dla pacjentów;
- Pacjenci bez środków ochrony indywidualnej (maseczek).

W dniu 17.11.2021r. interwencja została przekazana e-mailem do MSCZ w Pruszkowie z prośbą o wyjaśnienia w tej sprawie.

W dniu 02.12.2021r. do PSSE w Pruszkowie wpłynęło pismo informujące o postępowaniu wyjaśniającym. Zgodnie z przekazanymi przez Dyrektora wyjaśnieniami w zakresie zgłoszonych zastrzeżeń w podmiocie leczniczym przestrzegane są procedury sanitarne, w tym związane z ograniczeniem transmisji Covid- 19. Gabinety, w których

odbywają się badania sądowo-psychiatryczne zlokalizowane są w pawilonie nr IV, gdzie powierzchnia korytarza jest wystarczająca aby mógł zostać zachowany dystans społeczny. Dla osób oczekujących na badania dostępne są preparaty do dezynfekcji rąk. W przypadku braku lub nieprawidłowego stosowania maseczki ochronnej, w miarę możliwości, osoby oczekujące są pouczane w tym zakresie. Ponadto osoby oczekujące są informowane o możliwości czasowego opuszczenia budynku. Terminy i godziny badań są ustalane z wyprzedzeniem , jednak zdarza się, że osoby stawiają się wcześniej, bądź z opóźnieniem, co przedłuża czas oczekiwania na badanie. Interwencja bezzasadna.

Wnioski dotyczące epidemiologii

1) Oceny sytuacji epidemicznej na terenie powiatu pruszkowskiego dokonano na podstawie zarejestrowanych chorób zakaźnych zgłoszonych do PPIS.
2) Zdecydowana większość działań dotycząca epidemiologii związana była z epidemią SARS-CoV-2. Liczba działań kontrolno-inspekcyjnych w ramach nadzoru sanitarnego SARS-CoV-2 wynosiła **69 577.**
3) Liczba potwierdzonych (+) przypadków SARS-CoV-2 wynosiła **17 752.**
4) Liczba osób objętych kwarantanną PPIS w Pruszkowiewyniosła**108 429.**
5) Liczba osób objętych nadzorem epidemicznym PPIS w Pruszkowie wyniosła **19 719.**
6) PPIS w Pruszkowie nałożył 11 kar pieniężnych na kwotę 55 000 zł oraz 6 mandatów na kwotę 600 zł za nieprzestrzeganie ograniczeń/zakazów określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.
7) W roku 2021 zostało zgłoszonych 1222 zachorowań na choroby zakaźne (z wyłączeniem COVID-19), w tym wszczęto 169 dochodzeń epidemiologicznych (z wyłączeniem COVID-19).
8) Sytuacja epidemiczna wybranych chorób zakaźnych w 2021 roku znacznie zmalała w porównaniu do lat poprzednich.
9) Odnotowano spadek zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę w różnych przedziałach wiekowych.
10) Odnotowano lekki wzrost zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez Rotawirusy oraz znaczny wzrost zachorowań na Norowirusy.

11) Zachorowania na ospę wietrzną znacząco spadły w stosunku do roku poprzedniego.

12) Ilość zachorowań lub podejrzeń zachorowań na odrę w porównaniu do 2020r. utrzymało się na podobnym poziomie (zgłoszono 2 przypadki).

13) W nadzorze nad chorobami zakaźnymi w 2021r. odnotowano dobrą zgłaszalność zachorowań na choroby zakaźne, głównie poprzez bardzo dobrą współpracę z podmiotami leczniczymi, które przesyłają zgłoszenia zachorowania oraz z placówkami laboratoryjnymi, które przesyłają na bieżąco dodatnie wyniki laboratoryjne.

14) Według analizy kart uodpornień, obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi objętych jest 35 321 dzieci (zgodnie z ilością kart uodpornienia wykazaną przez punkty szczepień).

15) W 2021 r został otwarty kolejny punkt szczepień w powiecie.

16) Szczepienia ochronne realizowane były zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych na 2021r.

17) W ramach prowadzonego nadzoru nad wykonawstwem szczepień, stwierdzano przypadki, w którym rodzice odmawiali szczepienia dzieci. Pracownicy PSSE współpracują z personelem medycznym punktów szczepień w zakresie zmniejszenia ilości dzieci uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych. Rodzice są informowani o ciążącym na nich obowiązku szczepienia dzieci oraz o skutkach zdrowotnych wynikających z nieszczepienia dzieci.

18) W 2021 roku zarejestrowanych było 418 podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

19) Podmioty wykonujące działalność leczniczą posiadają opracowane i wdrożone procedury higieniczno-sanitarne, których stosowanie objęte jest nadzorem PPIS.

20) W szpitalach wdrożony jest udokumentowany system zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych, prowadzone są rejestry zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych.

21) W związku z rozprzestrzenianiem się w Polsce szczepów pałeczek jelitowych *Enterobacteriaceae* produkujących karbapenemazy (CPE), które nabyły oporność na większość antybiotyków, w dalszym ciągu kontynuowane są działania w zakresie wdrożenia zaleceń dotyczących postępowania w przypadku zachorowań

sporadycznych i ognisk epidemicznych wywołanych prze Gram ujemne pałeczki z rodziny *Enterobacteriaceae*(CPE).

1.4. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W związku ze stanem epidemii SARS-COV-2 pracownicy sekcji Higieny Komunalnej w roku 2021, wykonywali głównie działania na rzecz sekcji epidemiologii w celu m.in. przeprowadzania wywiadów z osobami, u których stwierdzono zakażenie, nakładania kwarantanny, kontrole w obiektach użyteczności publicznej pod względem zachowania reżimu sanitarnego. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie przeprowadził w roku 2021 łącznie 33 kontroli sanitarnych obiektów użyteczności publicznej (49 kontrole sanitarne w 2020 r.). W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarnohigienicznego. Ponadto, w roku 2021 rozpatrzono 24 interwencje, wydano 12 postanowień (sprowadzenie zwłok z zagranicy), 112 decyzji, 11 opinii sanitarnych.

W 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie ocenił stan sanitarny w następujących grupach obiektów: zakłady fryzjerskie, zakłady kosmetyczne, zakłady fryzjersko-kosmetyczne, hotele, ogólnie przeprowadzono 39 kontroli

1.4.1. Pływalnie

Na terenie powiatu pruszkowskiego nadzorem objęte są cztery pływalnie kryte, z czego jedna to pływalnia na terenie ośrodka szkoleniowo- konferencyjnego (od 2020 r w całym obiekcie remont), druga to pływalnia na terenie ,, Park Kajetany'' Sp. z o.o., ul. Mokra 7 Kajetany, 05-830 Nadarzyn, dostępna dla gości hotelu. Pozostałe dwie pływalnie, to pływalnie publiczne. Pływania ,,Kapry'' w Pruszkowie od grudnia 2021 jest nieczynna z powodu remontu.

Zarządcy pływalni realizują zapisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r., poz. 2016 z późn. zm.). Harmonogramy kontroli jakości wody na pływalniach zostały ustalone i zarządzający pływalniami je realizowali.

W 2021 r. przekazano Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Pruszkowie 262 sprawozdania z badań jakości wody na pływalniach (w 2020 r. otrzymano 84 sprawozdania). W trzech przypadkach stwierdzono ponadnormatywną zawartość chloru wolnego. Zarządca pływalni podjął natychmiastowe działania naprawcze, po których przedstawił PPIS sprawozdania z badań wskazujących na poprawę jakości wody.

W 2021 r. powstał kompleks Basenów Letnich w Strzeniówce gm. Nadarzyn. Zarządcą obiektu jest Gminny Ośrodek Sportu w Nadarzynie. Przed rozpoczęciem sezonu w ramach kontroli wewnętrznej zarządzający kompleksem basenów przedstawił sprawozdanie z przeprowadzonych badań wody, nie stwierdzono braku przydatności wody do kąpieli. Ze względu na niesprzyjającą aurę, w sezonie letnim obiekt był w niewielkim stopniu wykorzystany.

1.4.2. Kąpieliska

Na terenie powiatu funkcjonuje jedno kąpielisko zorganizowane na wydzielonym fragmencie zbiornika wodnego "Glinianka Hosera" w Pruszkowie w Parku Kultury i Wypoczynku „Mazowsze”.

W czerwcu 2021 r. przez upoważnionych pracowników PSSE w Pruszkowie pobrana została jedna próba wody, sprawozdanie wykazało przydatność wody do kąpieli. Na podstawie badań jakości wody pobieranej w ramach kontroli wewnętrznej przez laboratorium o udokumentowanym systemie jakości przed i w trakcie trwania sezonu kąpieliskowego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie wydał cztery bieżące oceny jakości wody. Nie stwierdzono braku przydatności wody do kąpieli.

1.4.3. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Powiat pruszkowski zaopatrywany jest w wodę przeznaczoną do spożycia z dwóch podstawowych źródeł dostaw: wodociągu magistralnego centralnego warszawskiego eksploatowanego przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w m.st. Warszawie S.A. oraz z ujęć wód podziemnych znajdujących się na jego terenie. W roku 2021 ocenie podlegały wodociągi o charakterze publicznym produkujące wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, wodociągi zakładowe produkujące wodę do celów komercyjnych i przeznaczoną do spożycia przez mniejszą liczbę ludności.

W roku 2021 na terenie powiatu pruszkowskiego nie działały trzy ujęcia wody i stacje uzdatniania wody przeznaczone do zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Jedna ze stacji uzdatniania wody na terenie gminy Nadarzyn z uwagi na prowadzoną modernizacje od 2017 r. jest wyłączona z eksploatacji. Sieć wodociągowa, która powinna być zasilana z tej stacji była zasilana ze stacji uzdatniania wody w Walendowie.

Na terenie powiatu pruszkowskiego nie występują ujęcia powierzchniowe służące do zasilania wodociągów.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie, zgodnie z art. 12 i 13 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 2028) oraz przepisami wykonawczymi do ww. ustawy, prowadzi systematyczny monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi rozprowadzanej w systemach wodociągowych wodociągów publicznych, a także zakładowych i lokalnych. Ponadto, zgodnie z art. 5 ust. 1a ww. ustawy przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne (właściciel, administrator urządzenia wodnego) zobowiązane jest do prowadzenia regularnej wewnętrznej kontroli jakości wody i zapewnienia dobrej jakości wody dla odbiorców.

Próby wody do badań laboratoryjnych pobierane były w ustalonych stałych miejscach poboru (zlokalizowanych na sieci wodociągowej i miejscach czerpania wody przez odbiorców usług, tzw. punktach zgodności) z częstotliwością zależną od wielkości produkowanej wody określoną w załączniku nr 3 do obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Próby wody pobrane przez pracowników PIS badane były przez laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie. Kontrola wewnętrzna prowadzona była przez przedsiębiorców zgodnie z harmonogramem i zakresem badań zatwierdzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie. Badania prób wody w ramach kontroli wewnętrznych prowadzone były przez laboratoria o udokumentowanym systemie jakości prowadzonych badań wody i zatwierdzonym przez Państwową Inspekcję Sanitarną. W ramach kontroli wewnętrznej zarządzający wodociągami przedstawili łącznie 228 sprawozdań z przeprowadzonych badań wody do spożycia (w 2020 r. było ich 211). W ramach nadzoru nad jakością wody upoważnieni pracownicy PPIS w Pruszkowie pobrali 47 prób wody do badań z urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

Spośród pobranych w 2021 roku prób wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (PPIS i przedsiębiorstwa wodociągowe) zakwestionowano 9 prób, z czego 1 to próba pobrana w ramach kontroli wewnętrznej. Przekroczenie dopuszczalnych wartości parametrów mikrobiologicznych stwierdzono w 3 próbach (bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C). W 6 próbach stwierdzono ponadnormatywne parametry chemiczne (żelazo, mangan), w tym 3 próbach (zapach). Przedsiębiorstwa wodociągowe

podejmowały działania naprawcze dotyczące ujęcia wody i stacji uzdatniania. Po zakończeniu prac przeprowadzone zostały badania pobranych prób wody, które wykazały skuteczność przeprowadzonych działań naprawczych. W próbach wody pobranych przez pracowników MPWiK w ramach kontroli wewnętrznej w wodociągu publicznym w Piastowie dwukrotnie stwierdzano przekroczenia wartości parametrycznej żelaza. Zostało wszczęte postępowanie administracyjne. Natychmiastowe działania naprawcze (intensywne płukanie sieci wodociągowej) wykazywały poprawę jakości wody. Po otrzymaniu sprawozdań z badań wskazujących na poprawę jakości wody, PPIS w Pruszkowie umorzył postępowanie administracyjne.

W wodociągu publicznym w Parzniewie stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznej manganu. Wszczęto postępowanie administracyjne Przedsiębiorca podjął natychmiastowe działania polegające na intensywnym płukaniu odcinka sieci wodociągowej. Jakość wody została doprowadzona do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie umorzył postępowanie administracyjne.

1.4.4. Jakość ciepłej wody

W ramach bieżącego nadzoru nad jakością wody w roku 2021 pobrano 53 próby (w 2020 r. pobrano 36 prób) ciepłej wody użytkowej do badań w kierunku obecności bakterii Legionella sp. z instalacji c.w.u. w:

- placówkach zapewniających stacjonarne i całodobowe świadczenia (szpitale, zakłady opiekuńczo-lecznicze, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy),
- placówkach zapewniających całodobowa opiekę osobom niepełnosprawnym, w podeszłym wieku i przewlekle chorym,
- domach pomocy społecznej,
- ośrodkach szkolno-wychowawczych,

W wyniku przeprowadzonych badań wody czterokrotnie stwierdzono naruszenie wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym w domu opieki. Wykryta obecność bakterii Legionella w czterech przypadkach wskazała na średnie skażenie. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie w drodze decyzji administracyjnych

nakazywał zarządcom obiektów doprowadzenie jakości wody do wymagań określonych w rozporządzeniu oraz podjęcie działań zgodnych z załącznikiem Nr 5 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Decyzje zostały wykonane.

Wnioski dotyczące działalności higieny komunalnej

Z uwagi na sytuację epidemiczną, obostrzenia i zaangażowanie pracowników Higieny Komunalnej przy zwalczaniu epidemii, nie zrealizowano planu bieżących kontroli sanitarnych. W roku 2021 roku przeprowadzane były kontrole interwencyjne, które głównie dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarnohigienicznego lokali mieszkalnych, nieruchomości, zalegania odpadów komunalnych jak również nieprzestrzegania w zakładach usługowych określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

W związku z powyższym, trudno jest jednoznacznie wskazać, które z nadzorowanych obiektów utrzymane są w najgorszym stanie sanitarnym.

Bieżący nadzór sanitarny nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz nad urządzeniami służącymi do zaopatrzenia w wodę wykazał, że:

- w roku 2021 monitoringiem kontrolnym i przeglądowym objęto wodę w 16 urządzeniach wodociągowych zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę
- głównymi przyczynami kwestionowania jakości wody były: bakterie grupy coli, żelazo, mangan,
- w wyniku przeprowadzonych badań jakości wody zakwestionowano 9 prób, z czego 1 pobrana w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządzających wodociągiem,
- w każdym przypadku stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnych parametrów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) podejmowano działania w stosunku do producentów wody, mające na celu dostosowanie jakości wody do wymagań stawianych wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne (właściciele, administratorzy urządzeń wodnych) zobowiązane do prowadzenia regularnej wewnętrznej kontroli jakości wody i zapewnienia dobrej jakości wody dla odbiorców wywiązywały się z nałożonych

obowiązków. Stwierdzono poprawę w zakresie systematycznego dostarczania sprawozdań z badań wody do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie,

- jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dostarczanej odbiorcom z terenu powiatu pruszkowskiego pozostała na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym.

  Zarządcy pływalni realizują zapisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r., poz. 2016 z późn. zm.). Harmonogramy kontroli jakości wody na pływalniach zostały ustalone i zarządzający pływalniami je realizowali.

1.5. Stan sanitarny żywności, żywienia, przedmiotów użytku i kosmetyków

W 2021 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie sprawował bieżący nadzór w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktów kosmetycznych nad 2278 obiektami.

W świetle obowiązujących regulacji prawnych, to producent żywności ponosi pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo zdrowotne produkowanych i wprowadzanych do obrotu artykułów spożywczych. Prawo żywnościowe stanowi, że żywność niebezpieczna nie może być wprowadzana do obrotu, co zostało jednoznacznie określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 178/2002 z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającym ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującym Europejski Urząd ds. bezpieczeństwa żywności oraz ustanawiającym procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowane w ramach urzędowej kontroli żywności mają zapewnić stałe monitorowanie jej bezpieczeństwa i jednocześnie zapobiegać potencjalnym zagrożeniom dla zdrowia konsumentów.

W celu zapewnienia skutecznego działania w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności, urzędowe kontrole żywności przeprowadzane były zgodnie z kompetencjami określonymi w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz w oparciu o rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia

Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. L 95 z 07.04.2017, str. 1).

Sposób przeprowadzania kontroli prowadzony był w oparciu o procedury kontroli opracowane i wprowadzone do stosowania zarządzeniami Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie procedur przeprowadzania urzędowej kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktami kosmetycznymi.

Wykaz grup nadzorowanych obiektów na przestrzeni kilku lat przedstawia tabela 13.

Tabela 13 Zakłady produkcji obrotu żywnością, wyrobami do kontaktów z żywnością i kosmetykami

Lp.	Grupa obiektów	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
1.	Zakłady produkcji żywności	61	66	69	86	87	92	97	105	113	124
2.	Zakłady obrotu żywnością	864	791	901	994	1058	1079	1176	1245	1213	1280
3.	Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	248	231	253	301	265	287	312	358	336	437
4.	Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	160	166	176	189	206	228	241	272	276	269
5.	Obiekty ruchome i tymczasowe, w tym środki transportu	56	45	53	73	85	161	123	151	152	79
6.	Zakłady produkcji materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	2	3	3	3	3	3	4	4	4	5
7.	Zakłady obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	36	16	24	27	33	34	41	44	46	54
8.	Zakłady produkujące kosmetyki	8	8	7	5	6	5	8	13	18	18

9.	Zakłady obrotu kosmetykami	15	12	11	15	14	14	13	10	16	12
	Razem	1 450	1 338	1 497	1 693	1757	1903	2015	2202	2174	2278
W 2021 roku na terenie powiatu pruszkowskiego ewidencjonowano więcej niż w 2020 r. zakładów produkujących i wprowadzających żywność do obrotu, materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością oraz produkty kosmetyczne. Na przestrzeni kilku lat można zaobserwować tendencję wzrostową liczby obiektów.											

Źródło: Opracowanie własne.

Zgodnie z ustaleniami zawartymi w porozumieniu podpisanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie (PPIS) i Powiatowego Lekarza Weterynarii w Pruszkowie (PLW) w wytypowanych obiektach odbywają się przynajmniej raz w roku wspólne kontrole (akcyjne i tematyczne). W 2021 r. w związku z innymi zadaniami wynikającymi z sytuacji epidemiologicznej wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 nie przeprowadzano wspólnych kontroli z Inspekcją Weterynaryjną.

Podejmowano natomiast własne działania kontrolne w związku ze wzmocnieniem działań związanych ze zwalczaniem Afrykańskiego Pomoru Świń ASF – przeprowadzano kontrole punktów sprzedaży mięsa i wyrobów mięsnych na targowiskach, podczas których ustalano źródło pochodzenia mięsa, wyrobów mięsnych, sprawdzano dokumentacje dotyczącą identyfikowalności.

Prowadząc własne kontrole, w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących nieprawidłowej jakości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego, PPIS przekazuje informacje właściwym miejscowo organom Inspekcji Weterynaryjnej.

Stan sanitarny w nadzorowanych obiektach PPIS ocenia zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktów kosmetycznych, uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno–sanitarnych.

W 2021 roku wydano więcej niż w 2020 roku decyzji administracyjnych nakazujących unieruchomienie działalności zakładów (w 2021 – 6, w 2020 r. – 3).

Porównanie danych przedstawia Tabela 14.

Tabela 14 Kontrola obiektów produkcji i obrotu żywności

Lp.	Wyszczególnienie	Rok									
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1.	Liczba skontrolowanych obiektów produkcji i obrotu żywnością, materiałami do kontaktu z żywnością	572	443	520	491	424	374	336	327	224	229
2.	Liczba skontrolowanych obiektów produkcji i obrotu kosmetykami	10	6	10	4	5	2	3	4	4	4
3.	Liczba kontroli razem	910	562	676	626	546	487	444	414	263	233
4.	w obiektach produkcji i obrotu żywnością	893	550	660	622	541	485	437	409	259	270
	w tym w wyniku zgłoszeń w systemie RASFF i interwencji konsumentów	303	54	115	72	42	68	70	69	40	51
5.	w obiektach produkcji i obrotu kosmetykami	17	12	16	4	5	2	7	5	4	4
6.	Liczba decyzji administracyjnych ogółem	82	54	71	72	59	29	47	82	168	22
	w tym unieruchomienia działalności i wycofania produktów	3	1	3	1	9	1	3	17	3	6

Źródło: Opracowanie własne.

W oparciu o arkusze oceny stanu sanitarnego w 2021 r. oceniono mniej o 4 obiekty w stosunku do roku 2020 (2021 – 5, 2020 – 9). Na podstawie arkusza oceny zakładu do kategorii niskiego ryzyka zakwalifikowano 1 zakład – blok żywienia w szpitalu MSCZ

w Pruszkowie funkcjonujący w systemie cateringowym, do kategorii wysokiego ryzyka zakwalifikowano 4 zakłady: 3 wytwórnie lodów tradycyjnych oraz 1 zakład zaliczony do innych wytwórni żywności.

Zestawienie danych na przestrzeni lat przedstawia tabela 15.

Tabela 15 Wyniki kontroli zakładów produkcji i obrotu żywności

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
1.	Liczba skontrolowanych obiektów	471	582	443	520	491	424	374	336	331	224	229
2.	Liczba obiektów nieodpowiadających wymaganiom	11	3	8	23	15	2	8	6	2	1	-
3.	Liczba nałożonych mandatów karnych w roku	105	77	73	124	110	108	90	64	74	27	36
4.	Nałożone mandaty karne w złotych w roku	37550	27850	30300	46950	41250	47250	38650	32200	41900	13600	18800
5.	Udział nałożonych mandatów w przeprowadzonych kontrolach	15,1%	8,6%	13,3%	18,5%	17,7%	20%	18,5%	14,6%	18%	10,4%	13,3%
6.	Średnia wysokość mandatu w roku w złotych	258,00	362,00	415,00	379,00	375,00	437,00	429	503	566	504	522
7.	Udział zakwestionowanych próbek żywności	2,0%	1,6%	1,1%	0%	1,7%	0,2%	0%	0,75%	2,7%	1,3%	0

Źródło: Opracowanie własne.

Na podstawie przytoczonych danych można wnioskować, że stan sanitarny zakładów nie odbiega znacząco od stanu w poprzednich latach. Zakłady dostosowywane są do

obowiązujących wymagań w zakresie bezpieczeństwa żywności, przedsiębiorcy zdobywają coraz większą wiedzę w obszarach bezpieczeństwa żywności oraz mają większą świadomość zagrożeń wynikających z nieprzestrzegania prawidłowych warunków przy produkcji i obrocie. W wyniku nakładanych mandatów karnych, obowiązków nałożonych w decyzjach administracyjnych i kontroli sprawdzających stwierdzano sukcesywną poprawę warunków sanitarno–higienicznych w zakładach w ciągu roku.

W dalszym ciągu należy jednak obligować podmioty do zachowania właściwej higieny produkcji i sprzedaży nie tylko działaniami represyjnymi, lecz również poprzez przekazywanie przedsiębiorcom wiedzy merytorycznej oraz instruowanie w zakresie zasad Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP.

W obiektach na przestrzeni lat poprzez przeprowadzanie skutecznych kontroli, sukcesywnie następuje poprawa stanu sanitarno–higienicznego.

Zarówno w roku 2021 jak i w 2020 zmniejszona ilość i intensywność kontroli w zakresie bezpieczeństwa żywności wynikała z innych zadań realizowanych w związku z wprowadzonym stanem epidemii wywołanym zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 i prowadzonymi działaniami w tym zakresie.

Pracownicy Sekcji BŻŻiK przeprowadzili łącznie 68 kontroli w związku z kontrolą przestrzegania obostrzeń związanych ze stanem epidemii - kontrole te częściowo przeprowadzane były wspólnie z funkcjonariuszami Policji. Podczas kontroli w 2 obiektach (sklepach spożywczych) stwierdzono brak zakrywania ust i nosa przez sprzedawców – na osoby nałożono 3 mandaty karne w wysokości 300 zł., w kilku obiektach dokonano pouczeń - obowiązek zakrycia ust i nosa został zrealizowany przy kontrolujących.

Za stwierdzone podczas kontroli uchybienia higieniczno–sanitarne w zakresie bezpieczeństwa żywności nałożono więcej mandatów karnych niż w 2020 r.:

- w 2021 roku 36 mandatów karne na łączną kwotę 18800 złotych.
- w 2020 roku 27 mandaty na łączną kwotę 13600 złotych.

Udział nałożonych mandatów karnych w stosunku do liczby przeprowadzonych kontroli wynosił 13,3%, natomiast w 2020 r. był mniejszy i wynosił 10,4%. Średnia wartość mandatu w 2021 r. zwiększyła się w porównaniu do 2020 r. i wynosiła 522 zł. (w 2020 r. – 504 zł.).

Mandaty karne podobnie jak w latach ubiegłych nakładane były głównie za następujące uchybienia:

1) brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu,

2) brudno utrzymane pomieszczenia produkcyjne oraz socjalno–sanitarne,
3) brudna powierzchnia maszyn, urządzeń i sprzętu, wyposażenia meblowego oraz sprzętu i wyposażenia mających kontakt z żywnością,
4) brak segregacji przy przechowywaniu odzieży wierzchniej i ochronnej,
5) niewłaściwa higiena osobista personelu (brak prawidłowej odzieży ochronnej, brak zabezpieczenia włosów),
6) brak orzeczeń do celów sanitarno–epidemiologicznych personelu,
7) brak środków do higienicznego mycia i suszenia rąk,
8) nieprawidłowo przechowywany sprzęt produkcyjny, elementy maszyn, naczynia kuchenne i stołowe – narażone na zanieczyszczenia,
9) nieprawidłowo przechowywane artykuły spożywcze, narażone na wtórne zanieczyszczenia (brak prawidłowej segregacji surowców, półproduktów i wyrobów gotowych, nieopakowane środki spożywcze przechowywane w otwartych pojemnikach, niezabezpieczone przed zanieczyszczeniami),
10) brak zachowanej ciągłości łańcucha chłodniczego – artykuły spożywcze wymagające przechowywania w obniżonej temperaturze eksponowane poza urządzeniami chłodniczymi,
11) w sprzedaży artykuły spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości,
12) brak prowadzonej identyfikowalności dostawców środków spożywczych,
13) brak wdrażania w zakładach zasad GHP/GMP/HACCP.

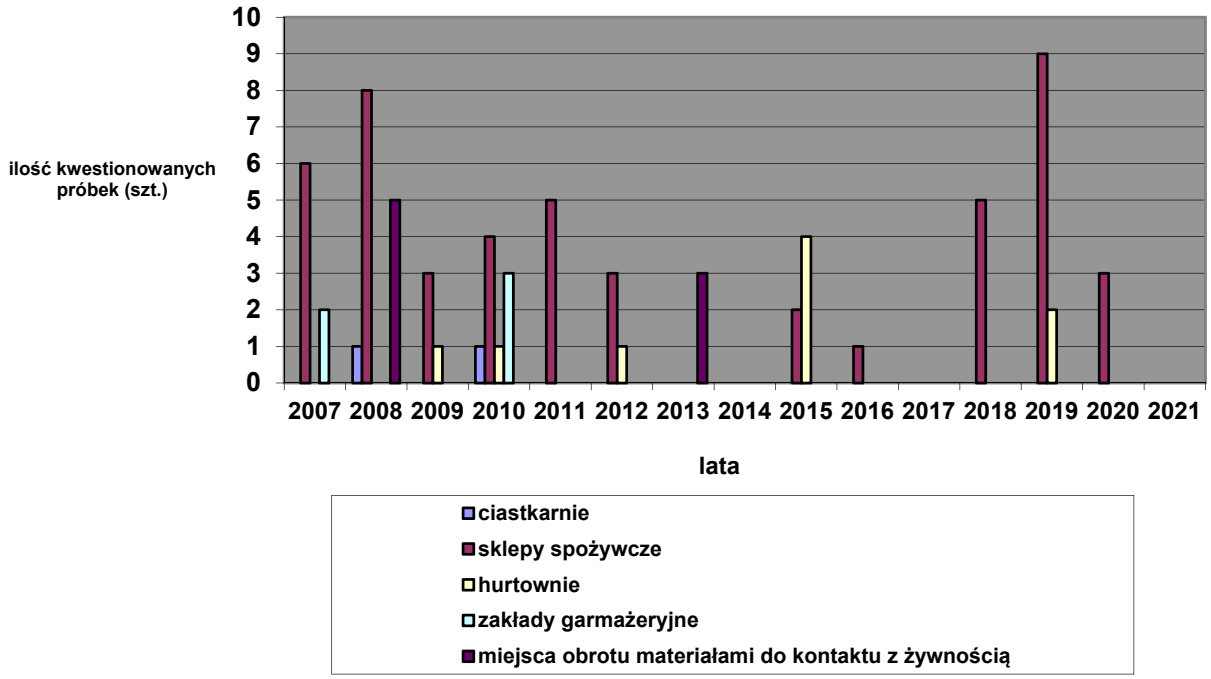
W 2021 roku w 9 przypadkach występowano z wnioskami do Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o nałożenie kary pieniężnej w związku z prowadzeniem działalności bez uzyskania decyzji zatwierdzającej, prowadzenie działalności niezgodnie z wydaną decyzją, niewłaściwe oznakowanie produktów, brak podanej informacji konsumentom o zastosowanych substancjach alergennych.

Wnioski o nałożenie kar pieniężnych wynikają z art. 103 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia. Nałożone zostały kary pieniężne na łączną kwotę 20000 złotych.

Od 2008 roku można obserwować zmniejszającą się znacznie liczbę prób zakwestionowanych, w 2017 r. nie kwestionowano żadnej z pobranych próbek, natomiast od 2018 r. zwiększa się liczba kwestionowanych próbek - w 2018 r. - 3 próbki, w 2019 r.

kwestionowano 11 próbek, w 2020 r. – 3 próbki, natomiast w 2021 r. żadna z pobranych próbek nie została zakwestionowana.

Wykres 2 Liczba kwestionowanych prób żywności w latach 2007-2021

Źródło: Opracowanie własne.

Powyższy wykres przedstawia liczbę pobranych prób żywności w poszczególnych rodzajach obiektów, które nie spełniały wymagań.

W 2021 r. następowało dalsze zwiększanie liczby zakładów z wdrożonymi systemami zapewnienia jakości zdrowotnej żywności.

Zestawienie danych przedstawia tabela 16.

Tabela 16 Zakłady z wdrożonymi zasadami GHP/GMP i HACCP

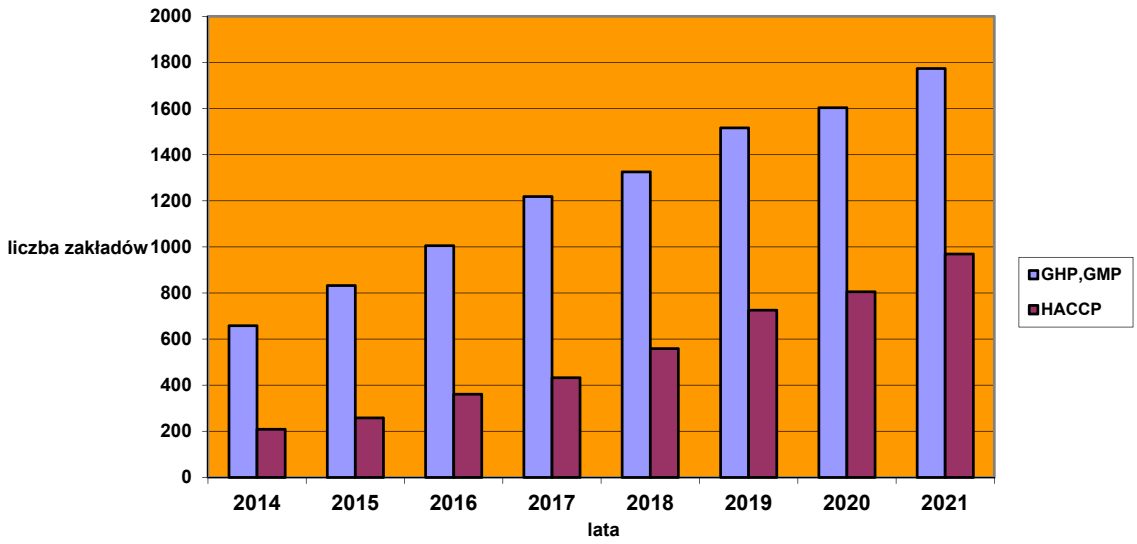
Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021

1.	Liczba zakładów z wdrożonymi zasadami GHP/GMP	522	585	658	832	1005	1218	1325	1516	1604	1774
2.	Liczba zakładów z wdrożonymi zasadami HACCP	155	131	209	258	361	432	559	725	805	969

Źródło: Opracowanie własne.

Na koniec roku z wdrożonymi zasadami GHP/GMP były 1774 zakłady, natomiast system HACCP wprowadziło 965 zakładów.

Wykres 3 Zakłady z wdrożonymi zasadami GHP/GMP i HACCP w latach 2014–2021

Źródło: Opracowanie własne.

Systematycznie zwiększa się liczba zakładów stosujących zasady Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) i System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli (HACCP).

W dalszym ciągu zauważa się, że stan sanitarno-higieniczny obiektów żywności i żywienia, funkcjonujących na nadzorowanym terenie jest zróżnicowany. Na terenie powiatu działają zarówno obiekty nowoczesne np. duże zakłady produkcyjne, obiekty żywienia zbiorowego, markety, kuchnie w szkołach i nowootwierających się domach opieki dla osób starszych, jak i stare, mieszczące się w małych obiektach, które są pozbawione są możliwości rozbudowy i modernizacji.

W wielu zakładach żywieniowo – żywnościowych stan sanitarny ulega systematycznej poprawie, dzięki coraz większej świadomości przedsiębiorców w zakresie obowiązujących wymagań oraz wdrażaniu i stosowaniu zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), a także wprowadzaniu systemu HACCP to jest Systemu Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli.

Na podstawie przeprowadzonej analizy dokumentacji z kontroli sanitarnych za rok 2021, można stwierdzić, że większość uchybień stwierdzanych podczas kontroli, wynika z nieświadomości pracowników zatrudnionych w sektorze spożywczym, w tym z brakiem szkoleń, które winni zapewnić przedsiębiorcy i brakiem wdrożenia systemu HACCP oraz zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej. Analiza nieprawidłowości i niezgodności w zakładach produkujących środki spożywcze pozwala stwierdzić, że w pełni wymagania prawa żywnościowego spełniają duże firmy, ukierunkowane na jakość produktu i zadowolenie klienta, wdrażające systemy jakości w każdym obszarze działalności.

Na podstawie analizy wyników kontroli dotyczących zakładów żywieniowo – żywnościowych można wnioskować, że stan sanitarny zakładów nie odbiega znacząco od stanu w poprzednich latach. Stan sanitarny tych obiektów ulega systematycznej poprawie. Ogółem wzrosła liczba obiektów z wdrożonymi zasadami GHP i GMP oraz zasadami systemu HACCP. Przedsiębiorcy w ramach wewnętrznej kontroli często sami decydują się na modernizację pomieszczeń, a tym samym poprawę stanu technicznego obiektów.

W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności będzie kontynuowany nadzór sanitarny szczególnie w obszarach, w których w dalszym ciągu stwierdza się nieprawidłowości takie jak: brak wdrażanych i skutecznych systemów kontroli wewnętrznej, brak prawidłowego znakowania wyrobów, brak identyfikowalności surowców i produktów, wprowadzanie do obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości, brak zachowania łańcucha chłodniczego, nieprawidłowe procesy mycia i dezynfekcji.

Konieczna jest także kontynuacja uzupełniania wiadomości oraz stały instruktaż prowadzony w czasie kontroli sanitarnych. Bardzo ważnym elementem jest współpraca producentów z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Sanitarnej w rozwiązywaniu problemów, co bardzo często jest czynnikiem pomagającym i mobilizującym do poprawy stanu sanitarnego obiektów i polepszenia jakości produkowanej żywności.

W celu prawidłowego wykonywania zadań, mając na uwadze zmieniający się porządek prawny oraz funkcjonowanie w systemie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności

w zintegrowanych strukturach Unii Europejskiej, konieczne jest ciągłe doskonalenie wiedzy pracowników, poprzez udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych.

Ponadto, w trosce o „zdrowie publiczne", niezbędne jest kontynuowanie działań edukacyjnych prowadzących do wzrostu świadomości społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia, a także upowszechniania wiedzy nt. racjonalnego żywienia i zdrowego trybu życia.

Wnioski dotyczące bezpieczeństwa żywności

1. W dalszym ciągu należy obligować właścicieli do zachowania właściwej higieny produkcji i sprzedaży nie tylko działaniami represyjnymi, lecz również poprzez przekazywanie przedsiębiorcom wiedzy merytorycznej oraz instruowanie w zakresie zasad Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP.
2. Wobec zakładów produkcyjnych należy w dalszym ciągu podejmować systematyczne działania zmierzające do zapewnienia prawidłowych warunków produkcji środków spożywczych oraz obligować przedsiębiorców do utrzymania skutecznej kontroli wewnętrznej bezpieczeństwa zdrowotnego żywności.
3. W zakładach gastronomicznych, ze względu na procesy przygotowywania żywności nietrwałej, niosące ryzyko związane z wystąpieniem zatruć pokarmowych, należy przeprowadzać systematyczne kontrole w celu dalszej poprawy i utrzymania właściwego stanu sanitarnego tych zakładów.
4. Na podstawie analizy wyników kontroli, dotyczących zakładów żywieniowo – żywnościowych, można wnioskować o ogólnej poprawie stanu sanitarnego zakładów produkcji żywności.
5. Wiele zakładów kontynuowało prace modernizacyjne zmierzające do poprawy warunków higieniczno–sanitarnych, kilkadziesiąt w ostatnim roku wdrożyło zasady GHP/GMP/HACCP.
6. Konieczna jest intensyfikacja działań prewencyjno–kontrolnych.
7. Istotny problem stanowi dokonywanie oceny żywienia w placówkach prowadzących żywienie zbiorowe zamknięte. Modelowe racje pokarmowe obecnie mają formę zaleceń. Niektóre placówki nie prowadzą pełnych raportów żywieniowych – w związku z powyższym ocena sposobu żywienia jest niemożliwa. Ponadto nie istnieją przepisy narzucające obowiązkowe normy żywieniowe – w związku z powyższym nie ma podstaw

prawnych do egzekwowania prawidłowego żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego.

8. W celu prawidłowego wykonywania zadań, mając na uwadze zmieniający się porządek prawny oraz funkcjonowanie w systemie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w zintegrowanych strukturach Unii Europejskiej, konieczne jest ciągłe doskonalenie wiedzy pracowników, poprzez udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych.
9. W trosce o zdrowie publiczne niezbędne jest kontynuowanie działań edukacyjnych prowadzących do wzrostu świadomości społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia, a także upowszechniania wiedzy nt. racjonalnego żywienia i zdrowego trybu życia.
10. Analiza wskaźników dotyczących stanu sanitarno–higienicznego zakładów pozostających pod nadzorem PIS w 2021 r. wskazuje na konieczność utrzymania dotychczasowego poziomu działań kontrolnych, a w niektórych sytuacjach ich wzmożenie szczególnie w odniesieniu do zakładów, które nadal wykazują niezgodny z wymaganiami stan sanitarny.
11. Wyniki przeprowadzonych kontroli, w tym ilość wydanych decyzji i nałożonych mandatów, potwierdzają także słuszność podejmowania wzmożonych, ukierunkowanych problemowo działań PIS w powiecie pruszkowskim – będą one kontynuowane w kolejnych latach.
12. Na oficjalnych stronach internetowych Państwowej Inspekcji Sanitarnej umieszczane są bieżące informacje w zakresie bezpieczeństwa żywności jak też informacje dla prowadzących działalność w zakresie produkcji żywności, żywienia ludzi czy wprowadzania żywności do obrotu.

1.6. Stan sanitarny środowiska pracy

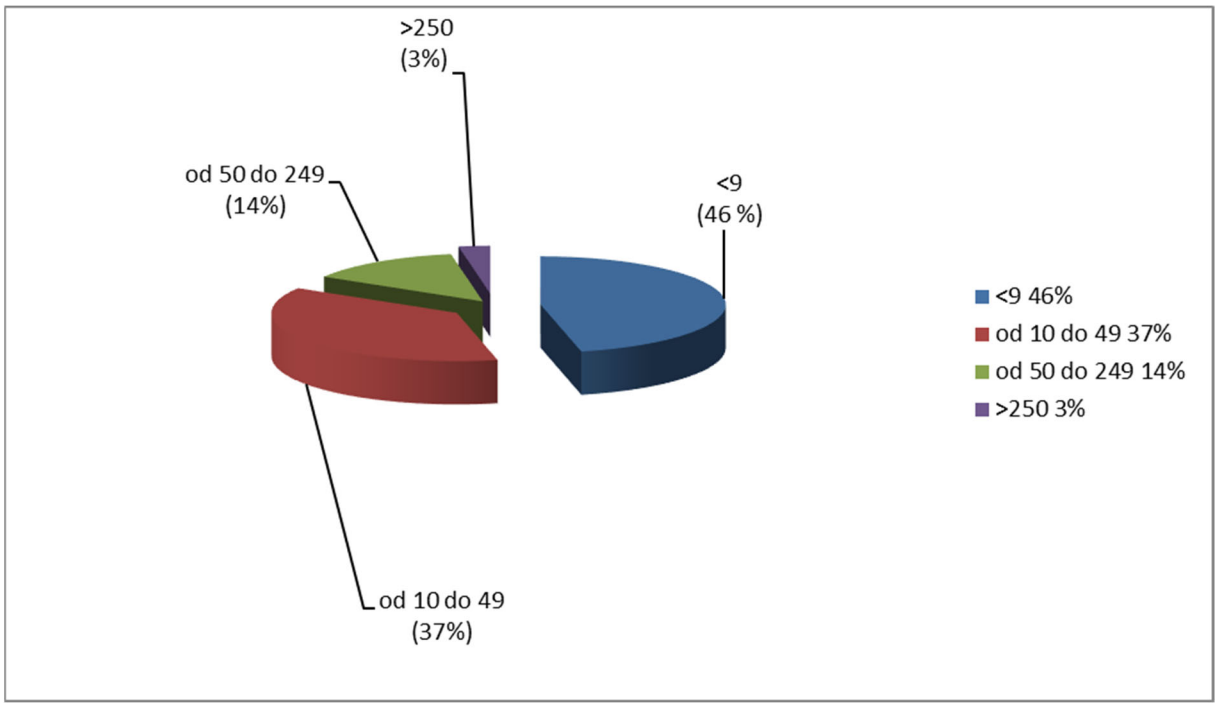
W roku 2021 nadzorem PPIS w Pruszkowie objętych było 652 zakładów z :

- gminy Pruszków – 214 zakłady,
- gminy Raszyn – 142 zakłady,
- gminy Michałowice - 89 zakładów,
- gminy Piastów – 66 zakładów,
- gminy Nadarzyn – 71 zakładów,
- gminy Brwinów –70 zakłady,

zatrudniających 24739 pracowników, w tym: 18 zakładów zatrudniających ponad 250 osób, 89 zakładów zatrudniających od 50 do 249 osób, 242 zakłady zatrudniających od 10 do 49 osób, 303 zakłady zatrudniających do 9 osób.

Wykres 4 Zakłady pracy według wielkości zatrudnienia w 2021 roku

Źródło: Opracowanie własne.

1.6.1. Nadzór nad warunkami środowiska pracy

Do zakresu działania Sekcji Higieny Pracy, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej*, należy:

1) kontrola utrzymania należytego stanu higienicznego zakładów pracy,
2) nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy,

wydawanie decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej lub decyzji o braku podstaw do jej stwierdzenia,

3) nadzór nad bezpieczeństwem chemicznym, w tym:

przestrzegania przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje chemiczne, ich mieszaniny lub wyroby w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, obowiązków wynikających z tej ustawy oraz z rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych, przestrzegania przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursory kategorii 2 i 3 obowiązków wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz z rozporządzeń Wspólnot Europejskich,

przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej

oraz

4) nadzór nad przestrzeganiem przepisów zakazujących wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

W roku 2021 pracownicy Sekcji Higieny Pracy PSSE przeprowadzili 41 kontroli w 38 zakładach pracy w tym:

- 10 kontroli w gminie Pruszków w 9 zakładach,
- 11 kontrole w gminie Raszyn w 10 zakładach,
- 5 kontroli w gminie Michałowice w 5 zakładach,
- 5 kontroli w gminie Nadarzyn w 5 zakładach,
- 7 kontroli w gminie Brwinów w 6 zakładach,
- 3 kontrole w gminie Piastów w 3 zakładzie.

Mała liczba przeprowadzonych kontroli w ciągu ostatnich dwóch lat: rok 2020 - 30 kontroli, rok 2021 - 41 kontroli w porównaniu z rokiem 2019 - 130 przeprowadzonych kontroli związana jest z sytuacją epidemiczną w kraju. Pracownicy Sekcji Higieny Pracy byli oddelegowani do realizacji zadań Sekcji Epidemiologii oraz na bieżąco wspierali pracowników ww. sekcji w zadaniach związanych z COVID-19.

Stwierdzono naruszenie przepisów prawnych, na podstawie których Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie wydał 6 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień w 6 zakładach w gminie Pruszków.

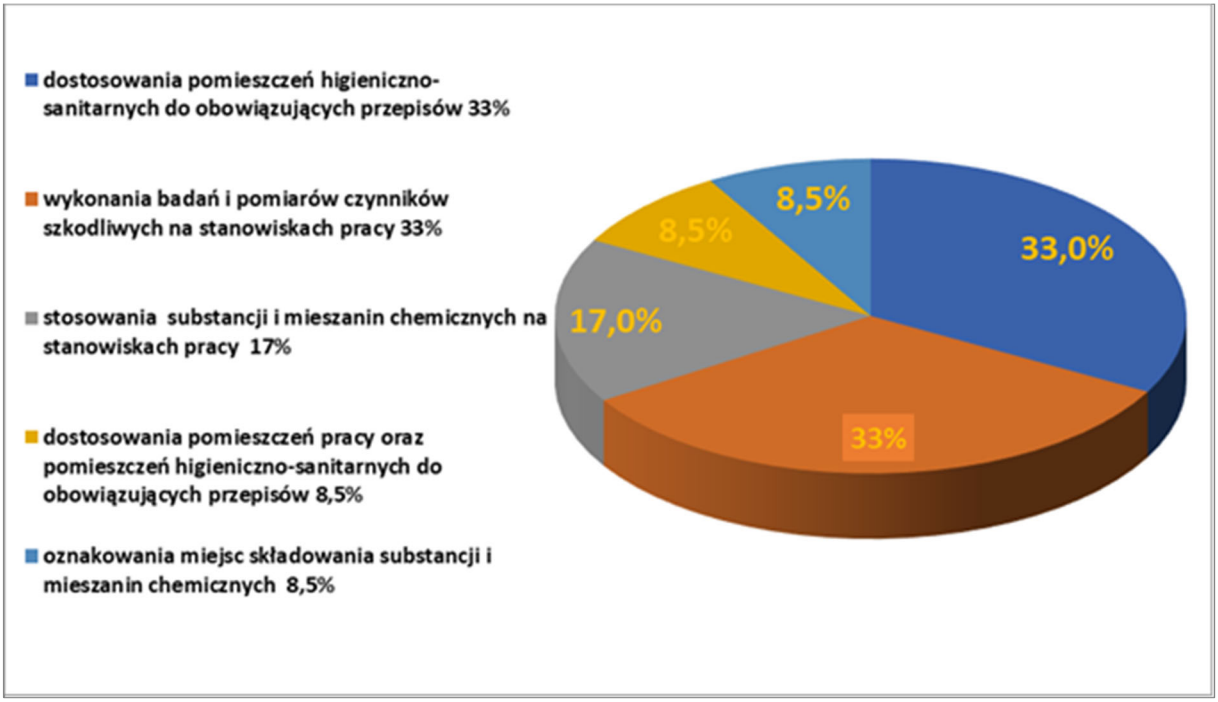
Nakazy dotyczyły podjęcia działań zmierzających do wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości, które przedstawia tabela 17 oraz wykres 4.

Tabela 17 Nakazy dla zakładów pracy

Lp.	dotyczy	liczba
1.	dostosowania pomieszczeń higieniczno-sanitarnych do obowiązujących przepisów	4
2.	sporządzenia instrukcji bhp na stanowisku pracy	1
3.	wykonania badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy	4
4.	opracowania oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy	2
5.	dostosowania pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych do obowiązujących przepisów	1
	razem	12

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 5 Zagrożenia w nakazach dla zakładów pracy

Źródło: Opracowanie własne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie wydał łącznie 12 nakazów.

W roku 2021 wpłynęło 21 interwencji, z tego rozpatrzono 20 oraz jedną z roku 2020, 4 uznano za zasadne, a 15 za bezzasadne i 2 przekazano do właściwego organu zgodnie z kompetencjami. Interwencje dotyczyły zagrożeń w związku z wprowadzonym stanem pandemii, niewłaściwego oznakowania mieszanin chemicznych i ich kart charakterystyki w szczególności dotyczących produktów biobójczych oraz niewłaściwego stanu pomieszczeń pracy i pomieszczeń sanitarno-higienicznych.

W 2021 roku PPIS przeprowadzał kontrole w nadzorowanych zakładach w celu oceny zagrożeń występujących w środowisku pracy. Na dzień 31.12.2021 r. zatrudnionych było w pięciu zakładach pracy 42 pracowników na stanowiskach, gdzie stwierdzono przekroczenie normatywów higienicznych, najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu. W 2021 roku poprawiono warunki pracy 5 pracownikom pracującym w narażeniu na hałas. Częstym powodem braku możliwości obniżenia natężenia dźwięku w środowisku pracy jest specyfika produkcji. W takich przypadkach, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne pracodawcy są zobowiązani do sporządzenia i wprowadzenia w życie programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do jak najskuteczniejszego ograniczenia narażenia pracowników na hałas a w przypadku, gdy uniknięcie lub wyeliminowanie ryzyka zawodowego wynikającego z narażenia na hałas nie jest możliwe za pomocą środków ochrony zbiorowej lub organizacji pracy pracodawca zobowiązany jest udostępnić środki ochrony indywidualnej oraz nadzorować prawidłowość ich stosowania.

Ponadto zgodnie z ww. obowiązkiem wynikającym z art. 5 ust. 4 a ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie w dziedzinie zapobiegania i zwalczania chorób zawodowych wydał 2 decyzje o stwierdzeniu chorób zawodowych oraz 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

1.6.2. Nadzór nad wprowadzaniem i stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin

W roku 2021 w ewidencji PSSE było 350 zakładów pracy, w których pracownicy stosują w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny oraz 93 podmioty

gospodarcze wprowadzające do obrotu substancje lub substancje jako składniki w mieszaninach.

Przeprowadzono łącznie 29 kontroli, tym 6 dotyczących nadzoru nad wprowadzaniem substancji chemicznych i ich mieszanin w zakresie: właściwego przekazywania informacji w łańcuchu dostaw (karty charakterystyki, raport bezpieczeństwa chemicznego, scenariusze narażenia, ocena ryzyka zawodowego) w obrocie krajowym, unijnym, zgodności posiadanych kart charakterystyki i oznakowań opakowań substancji i mieszanin chemicznych z obowiązującymi wymogami prawa, oraz 23 kontrole dotyczące stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin w zakresie bezpiecznego przechowywania chemikaliów w magazynach i innych pomieszczeniach pracy oraz oceny dokumentacji dotyczącej bezpieczeństwa chemicznego (instrukcje BHP, szkolenia, instrukcje składowania, pakowania, załadunku i transportu). W trakcie jednej kontroli w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin stwierdzono naruszenie przepisów. Wydano decyzję administracyjną, nakazującą: sporządzenie spisu stosowanych mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie, przedstawienia kart charakterystyki dla stosowanych substancji i mieszanin chemicznych, dla których istnieje obowiązek dostarczenia karty charakterystyki, wskazania odpowiednio oznakowanego miejsca do przechowywania mieszanin niebezpiecznych. W trakcie kontroli sprawdzającej stwierdzono wykonanie nakazów.

Nie przeprowadzono kontroli w zakresie wprowadzania detergentów.

1.6.3. Nadzór nad wprowadzeniem produktów biobójczych

W ewidencji PSSE w Pruszkowie ogółem jest 18 podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzenie do obrotu produktu biobójczego, w tym 6 podmiotów zobowiązanych do uzyskania pozwolenia Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych na udostępnianie na rynku i stosowanie ww. produktów z Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych. W roku 2021 przeprowadzono 2 kontrole w ww. zakresie, w trakcie których nie stwierdzono uchybień.

1.6.4. Nadzór nad warunkami pracy pracowników mających kontakt z czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi

W ewidencji PSSE jest wpisanych 48 zakładów pracy, zatrudniających pracowników na stanowiskach na których występuje kontakt lub narażenie na czynniki rakotwórcze lub mutagenne.

Narażenie na czynniki rakotwórcze lub mutagenne lub kontakt z ww. czynnikami na stanowiskach pracy na terenie powiatu pruszkowskiego występuje głównie w zakładach, w których znajdują się laboratoria badawcze, w podmiotach leczniczych oraz na stacjach benzynowych.

W roku 2021 przeprowadzono 6 kontroli w zakładach w zakresie oceny realizacji wymogów dotyczących substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy. Nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie.

1.6.5 Nadzór nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych

Państwowa Inspekcja Sanitarna w ramach prowadzonego nadzoru nad środkami zastępczymi współpracowała na zasadach określonych w Porozumieniu z dnia 26 listopada 2018 r. zawartego pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Komendantem Głównym Policji, Szefem Krajowej Administracji Skarbowej, Prokuratorem Krajowym, Komendantem Głównym Straży Granicznej i Głównym Inspektorem Farmaceutycznym o współpracy w celu sprawnego i skutecznego wykonywania zadań w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych z ww. organami. Ponadto na szczeblu powiatu współpracowała w oparciu o Porozumienie z 13 marca 2019 roku „o współpracy w celu sprawnego i skutecznego wykonywania zadań w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych" pomiędzy Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Pruszkowie oraz Komendantem Powiatowym Policji w Pruszkowie.

W 2021 roku nie prowadzono postępowań administracyjnych w stosunku do osób fizycznych, które mogły być odpowiedzialne za wprowadzanie do obrotu na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych oraz nie prowadzono spraw dotyczących podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi mieszkańców z terenu powiatu pruszkowskiego.

W 2021 roku przekazano zgodnie z właściwością rzeczową pismo od PPIS w Grodzisku Mazowieckim do KPP w Pruszkowie celem przeprowadzenia postępowania w zakresie zatrucia alfa-PVP wymienioną w tabeli nr 2 „Substancje psychotropowe grupy II-P" w pozycji nr 57, metafedronem (3-MMC) wymienionym w tabeli nr 1 „Substancje psychotropowe grupy I-P" w pozycji nr 51 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych.

Ponownie jak co roku, na początku roku 2021 zwrócono się do podmiotów leczniczych, powiatu pruszkowskiego pismem przypominającym o niezwłocznym przekazywaniu informacji o każdym stwierdzonym przypadku lub podejrzeniu zatrucia środkiem zastępczym do PSSE w Pruszkowie w związku z wejściem z dniem 21.08.2018 r. ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Przesłano do podmiotów leczniczych wzór tabeli zgłoszenia przypadku podejrzenia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną, który zaczął obowiązywać od 21.08.2018 r. i został opracowany przez Głównego Inspektora Sanitarnego na podstawie art. 30 a ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Poinformowano również:

- o obowiązku wynikającym z art. 30 a ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii: „Podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badanie pośmiertne są obowiązane zgłosić państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu wystąpienie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, którego przyczyną mogło być albo było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną",

- że w przypadku podejrzenia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną, informacje w postaci elektronicznej (na ww. wzorze) należy przekazać niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 48 godzin od chwili wystąpienia okoliczności na adres e-mail: pruszkow@psse.waw.pl (do PSSE w Pruszkowie).

Ww. pismem zwrócono się również o przekazywanie ww. informacji do Prokuratury oraz do KPP w Pruszkowie.

1.6.6. Choroby zawodowe

W roku 2021 pracownicy PSSE prowadzili 29 postępowań w sprawie chorób zawodowych, w tym:

- 12 dotyczyło czynności związanych z postępowaniami prowadzonymi przez PPIS w Pruszkowie,

- 17 prowadzono na prośbę innych państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych w związku z prowadzonymi postępowaniami dotyczącymi pracowników zatrudnianych na terenie powiatu pruszkowskiego.

Do PPIS w Pruszkowie zgłoszono 7 nowych podejrzeń choroby zawodowej, w tym jedno zgłoszenie przekazano zgodnie z właściwością miejscową do właściwego inspektora sanitarnego ze względu na miejsce prowadzenia gospodarstwa rolnego przez mieszkańca powiatu pruszkowskiego. Na dzień 31.12.2022 r. nie dokonano zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej - COVID 19.

W postępowaniach administracyjnych prowadzonych w ramach postępowań o ustalenie choroby zawodowej:

1) zostało przeprowadzonych 25 postępowań dotyczących zakładów z terenu powiatu pruszkowskiego z tego 2 postępowania (wizytacje) były prowadzone w zakładach pracy, a do 23 zakładów zwrócono się pisemnie o przesłanie dokumentów niezbędnych do sporządzenia karty oceny narażenia zawodowego (wystosowano pisma ze względu na panującą sytuację epidemiologiczną w kraju),

2) PPIS zwracał się 3 razy z prośbą o przeprowadzenie oceny narażenia zawodowego do inspektora sanitarnego właściwego ze względu na siedzibę zakładu, w którym pracownik był zatrudniony,

3) PPIS występował o informację do urzędu miasta, w sprawie zlikwidowanego zakładu pracy z terenu powiatu pruszkowskiego.

Na podstawie zebranej dokumentacji sporządzono 19 kart oceny narażenia zawodowego.

Działanie podjęte w ramach prowadzonych postępowań ujęte zostały w Tabeli 18.

Tabela 18 Postępowania w sprawie chorób zawodowych w 2021 roku

Lp.	Działania PPIS	
	opis	liczba

1.	Prowadzone postępowania w sprawie podejrzenia choroby zawodowej w zakładzie pracy.	25
2.	Sporządzone karty oceny narażenia zawodowego przez PPIS w Pruszkowie.	19
3.	Prośba do innych PPIS o przeprowadzenie oceny narażenia zawodowego i sporządzenie karty oceny narażenia zawodowego.	3
4.	Wydane decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej.	2
5.	Wydane decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej	1
6.	Inne pisma kierowane do właściwych urzędów, stron w związku z prowadzonymi postępowaniami.	56

Źródło: Opracowanie własne.

PPIS, w oparciu o orzeczenia lekarskie wystawione przez lekarzy orzeczników oraz zebraną dokumentację i przeprowadzoną ocenę narażenia zawodowego wydał 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz jedną decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Do PSSE w Pruszkowie w roku 2021 wpłynęło jedno odwołanie od decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie o stwierdzeniu choroby zawodowej – złożone przez stronę postępowania – zakład pracy , które zostało przekazane i rozpatrzone przez organ II instancji Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Organ odwoławczy utrzymał w mocy decyzję wydaną przez PPIS w Pruszkowie. Obecnie dokumenty zostały przekazane do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego przez organ II instancji, na którego decyzję została złożona skarga.

Ponadto, w 2021 roku w związku z prowadzonym postępowaniem o ustalenie choroby zawodowej wpłynęło „Ponaglenie" od strony na przewlekłość organu w sprawie prowadzonego postępowania o ustalenie choroby zawodowej. MPWIS po zapoznaniu ze sprawą stwierdził, w wydanym Postanowieniu że PPIS w Pruszkowie nie dopuścił się przewlekłego prowadzenia postępowania w sprawie podejrzenia choroby zawodowej.

Zestawienie decyzji PPIS wydanych w sprawie chorób zawodowych w latach 2017-2021 przedstawia Tabela 19.

Tabela 19 Decyzje PPIS w sprawie chorób zawodowych w latach 2017-2021

Lp.	Decyzje w sprawie	2017	2018	2019	2020	2021

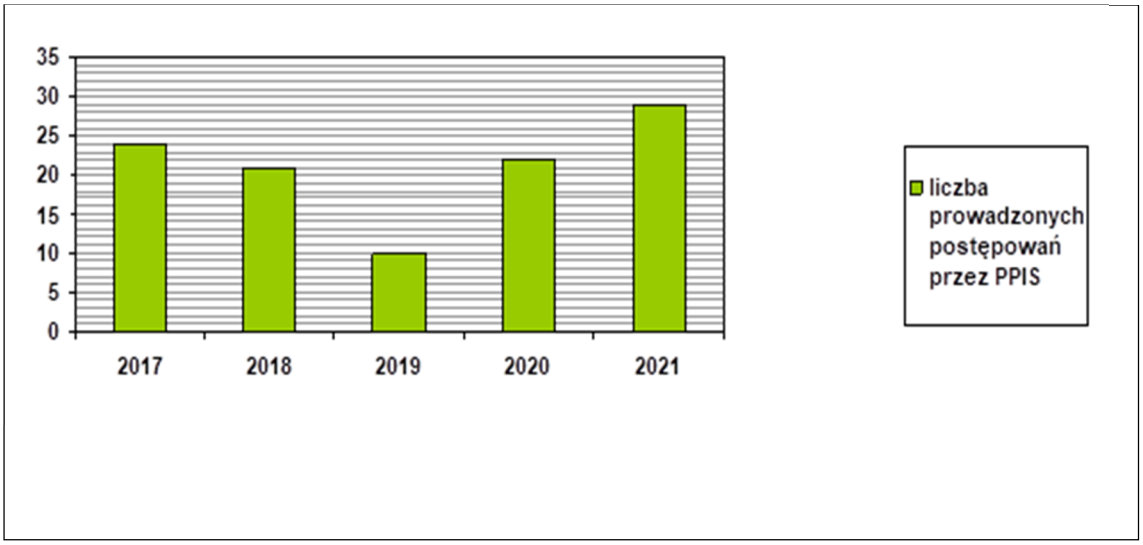
1.	stwierdzenia choroby zawodowej	6	4	0	3	2
2.	braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej	2	3	2	0	1
3.	inne decyzje	0	0	0	0	0
4.	razem	8	7	2	3	3

Źródło: Opracowanie własne.

Porównując liczbę decyzji PPIS w sprawie chorób zawodowych wydawanych w ciągu ostatnich 3 lat do liczby decyzji wydanych w latach poprzednich liczba ta zmalała. Liczba decyzji zależy od liczby orzeczeń lekarskich wystawionych przez jednostki orzecznicze.

W porównaniu z latami ubiegłymi liczba prowadzonych postępowań w roku 2021 w sprawie o ustalenie choroby zawodowej przez PPIS wzrosła w stosunku do roku 2020, co związane jest z większą wiedzą pracowników w ww. zakresie. Zestawienie przeprowadzonych postępowań w sprawie chorób zawodowych w latach 2017-2021 zawiera Wykres 5.

Wykres 6 Przeprowadzone postępowania w sprawie chorób zawodowych przez PPIS w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne.

Zapobieganie i zwalczanie chorób zawodowych w odniesieniu do pracowników zakładów powiatu pruszkowskiego polega między innymi na kontroli:

- przestrzegania przez pracowników procedur bezpiecznej i higienicznej pracy,
- utrzymania należytego stanu higieniczno-sanitarnego zakładów pracy,
- zapoznania pracowników i wypełniania przez pracodawców obowiązków, wynikających z oceny ryzyka zawodowego, w tym stosowania środków ochrony indywidualnej.

Wnioski dotyczące środowiska pracy

PPIS w 2021 roku obejmował nadzorem bieżącym 652 zakłady pracy. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 41 kontroli sanitarnych oraz 2 wizytacje w zakładach pracy w ramach prowadzonych postępowań w sprawach chorób zawodowych.
Liczba przeprowadzonych kontroli związana jest z sytuacją epidemiczną w kraju. Pracownicy Sekcji Higieny Pracy byli oddelegowani do realizacji zadań Sekcji Epidemiologii. Ponadto na bieżąco wspierali pracowników ww. sekcji w zadaniach związanych z COVID-19.

W roku 2021 stwierdzono, że do głównych czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w zakładach pracy na terenie powiatu pruszkowskiego należy: hałas, czynniki rakotwórcze, czynniki biologiczne.

W zakładach pracy występują przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, a w narażeniu na te czynniki (hałas) pracuje 42 pracowników.

W wyniku działań PPIS w roku 2021 poprawiono warunki pracy 5 pracownikom, wykonującym prace w narażeniu na hałas.

W 2021 roku prowadzono 29 postępowań w sprawie chorób zawodowych, w rejestrze zgłoszeń w sprawach chorób zawodowych odnotowano 7 nowych przypadków z terenu powiatu pruszkowskiego. PPIS wydał 3 decyzje w tym 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.
W przyszłości, w należy zwiększyć liczbę działań kontrolnych, aby stan higieniczno-sanitarny środowiska pracy nie pogarszał się i aby zlikwidować istniejące zagrożenia.

1.7 Stan sanitarny placówek nauczania, wychowania i opieki na terenie działalności PSSE w Pruszkowie w 2021 roku

W Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w 2021 r. zatrudnione były 2 osoby. Zadania sekcji na terenie powiatu pruszkowskiego wynikały przede wszystkim z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i polegały na koordynowaniu i monitorowaniu bieżącego nadzoru nad stałymi placówkami nauczania, opieki i wychowania oraz sezonowymi placówkami

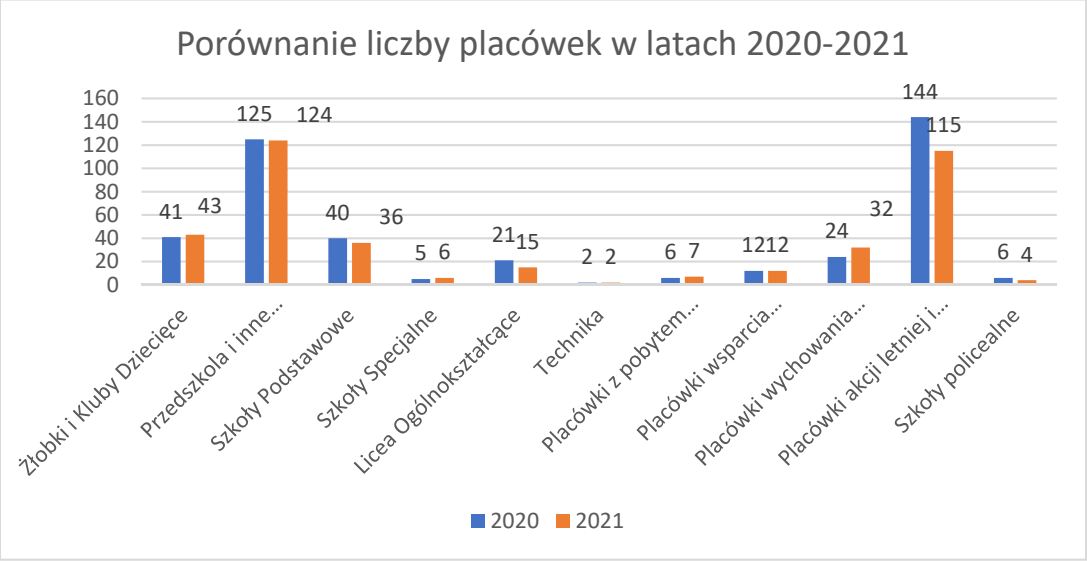
wypoczynku, w celu osiągnięcia optymalnych warunków sanitarnych pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach.

Dodatkowo, ze względu na stan epidemii wprowadzony na terenie kraju, Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży wykonywała inne zadania związane z epidemią COVID-19.

W 2021 r. nadzorem objętych było 394 placówek nauczania, wychowania i opieki w tym:

43 żłobki i kluby dziecięce,
124 przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego (punkty przedszkolne),
36 szkół podstawowych,
15 liceów ogólnokształcących,
2 technika
2 branżowe szkoły I i II stopnia
6 szkół specjalnych,
4 szkoły policealne
7 placówek z pobytem całodobowym
12 placówek wsparcia dziennego,
32 placówki wychowania pozaszkolnego,
115 placówek wypoczynku zimowego i letniego wykazanych w bazie MEN

Wykres 7. Liczba placówek nauczania, wychowania i opieki objętych nadzorem PPIS w Pruszkowie w 2020 i 2021 roku

Źródło: Opracowanie własne.

W roku 2021 odpowiedziano na 5 wniosków interwencyjnych, z których:

1) <u>1 bezzasadny:</u>
   - dotyczył złych warunków sanitarnych spowodowanych niskim ciśnieniem wody w szkole w Żółwinie.

2) 2 uzasadnione:

- 1 dotyczył nieprzestrzegania warunków sanitarnych wynikających z wytycznych, procedur i przepisów związanych ze stosowaniem określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, w Niepublicznej Szkole Podstawowej „Azymut" – prowadzenie zajęć stacjonarnych dla klas 4-8 podczas zakazu. Przeprowadzono kontrolę, zobowiązano władze szkoły do zaniechania zajęć stacjonarnych w okresie zakazu, ze skutkiem natychmiastowym.
- 1 dotyczyła złego stanu sanitarno-higienicznego oraz technicznego w punkcie przedszkolnym Domowe Przedszkole w Piastowie, poprawę stanu technicznego sanitariatów i sal pobytu dziennego dzieci uzyskano po kontroli. Ukarano właścicielkę placówki mandatem

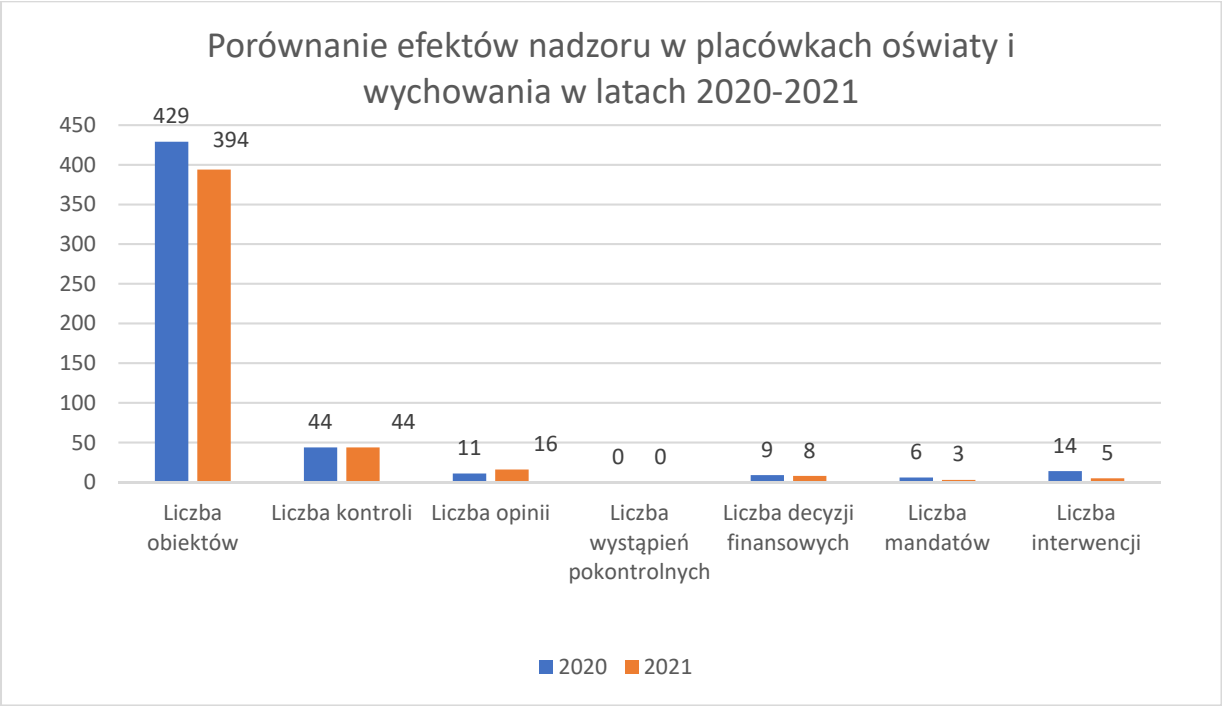
3) 2 przekazane do innych podmiotów, komórek

- 1 dotyczył wszawicy w przedszkolu nr 3 w Piastowie. Dyrekcja placówki podjęła właściwe działania w celu pozbycia się wszy, zanim informacja dotarła do PSSE w Pruszkowie. Sekcja OZ dostarczyła ulotki i materiały promocyjne dla rodziców dotyczące zwalczania wszawicy.
- 1 dotyczył nieprzestrzegania warunków sanitarnych wynikających z wytycznych, procedur i przepisów związanych ze stosowaniem określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, w Sali Zabaw Tęcza w Opaczy, - przekazano do Sekcji Epidemiologii i KPP w Pruszkowie, zgodnie z kompetencjami.

W nadzorowanych placówkach przeprowadzono **44** kontrole, w **27** placówkach czyli skontrolowano **6,9 %** placówek będących w ewidencji.W wyniku kontroli wydano **15** decyzji administracyjnych, wyegzekwowano **wszystkie**. Wydano **8** decyzji płatniczych za czynności kontrolne, w trakcie, których stwierdzono uchybienia, na ogólną kwotę **1700 zł**. Nałożono **3** mandaty karne na kwotę **600 zł**. Wydano **16** opinii sanitarnych w celach rejestracji działalności, a także w drodze decyzji administracyjnej, w tym dla:

- 4 żłobków,
- 1 dla innej formy wychowania przedszkolnego
- 6 przedszkoli niepublicznych,
- 4 szkoły
- 1 ośrodek szkoleniowy

Wykres 8 Porównanie liczby produktów Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w latach 2020-2021

Źródło: Opracowanie własne.

Z powodu stanu epidemii i związanych z nim ograniczeń, w 2021 r. zaplanowano w harmonogramie na 2021 r. mniej kontroli sanitarnych w placówkach oświaty i wychowania. Przeprowadzone kontrole w większości dotyczyły interwencji oraz nowo otwieranych placówek.

Współpraca z merytorycznymi komórkami nadzoru prowadzona była na bieżąco w zależności od potrzeb i napotykanych problemów.

Współpracowano z Sekcjami:

- Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia – 3 wspólne kontrole/wizytacje. Każda z sekcji w swoim zakresie. Działania edukacyjno-informacyjne dotyczyły bezpiecznych wakacji.
- Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego – 7 wspólnych kontroli w ramach opiniowania nowo otwieranych lub rozbudowywanych placówek opiekuńczych lub wychowawczo – oświatowych.
- Higieny Żywności Żywienia i Kosmetyków - 5 wspólnych kontroli placówek stałych, w których prowadzone jest wyżywienie, , w tym 1 kontrola turnusu wypoczynku letniego.
- Epidemiologii – 1 wspólna kontrola interwencyjna

Ponadto pracownicy sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE w Pruszkowie:

- przeprowadzili 27 kontroli przestrzegania procedur i przepisów związanych ze stosowaniem określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii COVID-19 we wskazanych placówkach, handlowych , usługowych itp., niektóre przy współudziale KPP Policji
- Ściśle współpracowali z sekcją Epidemiologii w zakresie przeprowadzania wywiadów epidemiologicznych – praca w pełnym zakresie w systemie SEPIS i EWP. Obsługa telefonu alarmowego (dyżury nocne).

- Wystawiali opinie (448 opinii) dotyczące zawieszenia zajęć stacjonarnych w placówkach oświatowo-wychowawczych i opiekuńczych, dokumenty dotyczące grupowej kwarantanny na dzieci z kontaktu z osobą dodatnią w żłobku, przedszkolu lub szkole.
- Koordynowali akcje badań w kierunku COVID-19 oraz szczepień przeciw COVID-19 dla nauczycieli i pracowników placówek oświatowych i wychowawczych.

Pomimo panującej sytuacji, na terenie powiatu pruszkowskiego w ubiegłym roku rozpoczęły działalność 4 żłobki, 6 przedszkoli, 1 punkt przedszkolny, 4 szkoły oraz 1 ośrodek szkoleniowy dla dorosłych.

Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach objętych nadzorem przedstawiały się następująco:

1.7.1 Żłobki i przedszkola

W 2021 r. na terenie powiatu pruszkowskiego funkcjonowało 41 żłobków i klubów dziecięcych, 125 przedszkoli oraz punktów przedszkolnych. Rozpoczęły działalność 3 żłobki niepubliczne: 2 w Pruszkowie (Dobry Żłobek i Montessori PoCeMon 2), 1 w Jankach, gmina Raszyn (Mali Odkrywcy), ponadto 1 żłobek rozbudowano o dodatkowe pomieszczenia (Piotruś Pan w Pruszkowie).

Otwarto 3 nowe przedszkola: „Otulina" i „Montessori PoCeMon Filia" w Pruszkowie oraz „Mały Da Vinci" w Dawidach, gmina Raszyn (warunkowo - tylko 1 sala na 17 dzieci), pozostałe 3 przedszkola opiniowane w 2021 roku – to rozbudowane o dodatkowe sale „Promienie" i „Piotruś Pan" w Pruszkowie oraz „Szumi Las" – w Granicy, gm. Michałowice, które

funkcjonowało dotychczas jako punkt przedszkolny. Po zmianie sposobu użytkowania dla budynku i zaakceptowaniu warunków sanitarnych, przekształciło się w przedszkole.

W 2021 r. przeprowadzono remonty i rozbudowy w następujących żłobkach i przedszkolach:

- adaptacja pomieszczeń parteru w istniejącym przedszkolu na sale Żłobka Piotruś Pan w Pruszkowie.
- adaptacja skrzydła budynku sportowego na Żłobek Mali Odkrywcy w Jankach.
- adaptacja pomieszczeń usługowych w nowym budynku mieszkalno-usługowym wielorodzinnym na żłobki: „Dobry Żłobek", Montessori POCEMON oraz przedszkole Montessori POCEMON w Pruszkowie.
- adaptacja pomieszczeń zlikwidowanego żłobka na przedszkole „Otulina" w Pruszkowie.
- adaptacja pomieszczeń lokalu usługowego na Integracyjny Punkt Przedszkolny „Wesołe Kangurki" w Pruszkowie,
- remont części pomieszczeń piętra budynku z przeznaczeniem na przedszkole „Mały Da Vinci" w Falentach..

W tej grupie placówek wystawiono 2 mandaty za nieprzestrzeganie wymagań sanitarno – higienicznych na kwotę 400,- zł oraz 4 decyzje płatnicze za czynności kontrolne, podczas których stwierdzono uchybienia.

W roku 2021 stan sanitarno-higieniczny placówek nie budził większych zastrzeżeń.

Przez prawie cały czas pandemii żłobki i przedszkola na terenie naszego powiatu były czynne. Z wnioskiem o zawieszenie zajęć stacjonarnych w 2021 r. żłobki i przedszkola wystąpiły do PSSE w Pruszkowie 92 razy. Wydano 92 pozytywne opinie w sprawie zawieszenia zajęć w poszczególnych grupach funkcjonujących w tych placówkach.

1.7.2 Szkoły podstawowe

Nowa biblioteka w SP 4 w Pruszkowie

W 2021 r. na terenie powiatu pruszkowskiego, funkcjonowały 43 szkoły podstawowe. Liczba szkół podstawowych pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pruszkowie zwiększyła się o 2 w stosunku do roku ubiegłego ze względu na wpisanie przez urzędy gmin powiatu pruszkowskiego placówek do bazy RSPO. Nie przybyło na naszym terenie nowych szkół podstawowych. Zlikwidowano jedną szkołę (przeniesiono do innej lokalizacji, poza powiat pruszkowski) - Niepubliczną Szkołę Podstawową Fundacji Adys z Piastowa.

W Szkole Podstawowej nr 4 w Pruszkowie zaadaptowano pomieszczenia szatni bloku sportowego na bibliotekę szkolną, w sali po bibliotece urządzono oddział „0". Wyremontowano sanitariaty i naprawiono nawierzchnię boiska. We wszystkich szkołach przeprowadzono drobne remonty, naprawy i konserwacje przed rozpoczęciem roku szkolnego 2021/2022.

Wystawiono w tej grupie placówek 1 mandat na kwotę 200 zł. Wydano 3 decyzje płatnicze za czynności kontrolne, podczas których stwierdzono uchybienia. Stan sanitarny szkół wobec których zastosowano ww. sankcje budził zastrzeżenia odnośnie: stanu technicznego pomieszczeń sanitarnych i braków wyposażenia w umywalki i oczka ustępowe, stanu instalacji wod.-kan. W jednej z kontrolowanych szkół wystąpił problem ze stanem technicznym i sanitarnym wszystkich pomieszczeń oraz umeblowania.

Nie wystawiono w 2021 roku żadnej opinii sanitarnej dla nowo powstającej szkoły podstawowej. Opinie wydawane w 2021 roku dotyczyły zawieszenia zajęć stacjonarnych w

szkołach dla konkretnych klas lub całych placówek z powodu zagrożenia epidemiologicznego. Wydano dla szkół 312 takich opinii, w tym 1 opinię negatywną.

1.7.3 Licea ogólnokształcące, technika i szkoły policealne.

Źdródło zdjęcia: http://www.lopiastow.pl/2020/09/uroczyste-otwarcie-nowego-kompleksu-dydaktycznego/

W roku sprawozdawczym na naszym terenie funkcjonowało 15 liceów ogólnokształcących, (6 w zespołach), 2 technika (2 w zespołach), 4 szkoły policealne (3 w zespołach) oraz 5 ośrodków szkolenia zawodowego dla dorosłych. Liczba placówek tego typu (z 15 liceów) zmniejszyła się pozornie w stosunku do roku 2020 w związku z weryfikacją wpisów, przez urząd powiatowy i urzędy gminne, placówek do Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych. Faktycznie na terenie powiatu pruszkowskiego przestało funkcjonować jedno Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące Fundacji „Adys", które zostało przeniesione do powiatu warszawskiego - zachodniego.

W 2021 r. Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadziła w szkołach ponadpodstawowych 6 kontroli, w tym 4 kontrole do opinii sanitarnych dla dotychczasowych placówek w nowych obiektach:

- 2 wspólnie z sekcją Nadzoru Zapobiegawczego: w Niepublicznym Akademickim Liceum Ogólnokształcącym Pryzmat – w nowo oddanej do użytku części budynku przy ul. Staszica 1 w Pruszkowie oraz w nowo oddanych do użytku warsztatach

szkolnych dla Technikum Samochodowego w Zespole Szkól nr 1 w Pruszkowie (protokół i opinia NZ).

- 2 w nowo otwartych warsztatach dla Szkoły Policealnej i Ośrodka Szkoleniowego Centrum Nauki i Biznesu Żak przy ul. Majowej 1 w Pruszkowie.

W tej grupie placówek wystawiono 1 decyzję płatniczą, na kwotę 200 zł, za czynności kontrolne, podczas których stwierdzono uchybienia.

Wydano 25 pozytywnych opinii w sprawie zawieszenia zajęć w poszczególnych klasach funkcjonujących w tych placówkach.

Poza NLO Fundacji Adys stan sanitarny szkół ponadpodstawowych i ośrodków szkolenia zawodowego na naszym terenie nie budził zastrzeżeń.

1.7.4 Zespoły szkół

W roku sprawozdawczym w tej grupie funkcjonowało 11 zespołów placówek oświatowych, o 3 więcej niż 2021 r. W 7 funkcjonują szkoły podstawowe, w 6 przedszkola, w 6 licea ogólnokształcące, w 2 technika, w 2 branżowe szkoły I i II stopnia. Kontrole przeprowadzono w obiektach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Nowej Wsi, gdzie rozbudowywano blok sportowy placówki (nowa hala sportowa z zapleczem), Zespół Szkół nr 1 w Pruszkowie gdzie były w roku sprawozdawczym oddane do użytku nowe warsztaty samochodowe. Stan sanitarny placówek nie budził zastrzeżeń.

1.7.5 Placówki z pobytem dziennym i całodobowym

W 2021 r. na terenie powiatu pruszkowskiego funkcjonowały 4 placówki z pobytem całodobowym, objęte nadzorem PSSE w Pruszkowie. W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli w żadnym z nich.

1.7.6 Placówki wychowania pozaszkolnego i opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

W 2021 r. na terenie powiatu pruszkowskiego funkcjonowało 12 placówek wsparcia dziennego (takich jak świetlice środowiskowe) oraz 32 placówki wychowania pozaszkolnego, w tym:

- 9 Domów Kultury,
- 1 Międzyszkolny Ośrodek Sportowy,
- 15 ognisk pracy pozaszkolnej,
- 6 pozaszkolnych placówek specjalistycznych. Znajduje się placówek specjalistycznych,
- 1 ośrodek „inne".

Nie kontrolowano w roku sprawozdawczym tego typu placówek.

1.7.7 Higienizacja procesów nauczania.

Na przestrzeni ostatnich lat ulegają sukcesywnej poprawie warunki dostosowania mebli do wymagań ergonomii. Przyczyniła się do tego praca instruktażowa kierowana do dyrektorów placówek i organów prowadzących. Obecnie wszystkie placówki dysponują meblami edukacyjnymi fabrycznie ocechowanymi.

We wszystkich kontrolowanych w 2021 roku szkołach zapewniono uczniom szafki lub regały do przechowywania podręczników w placówce.

Większość szkół na terenie powiatu opracowując plany lekcji uwzględniła tzw. plan jednozmianowy z przesunięciem, jednakże w praktyce na zajęcia stacjonarne uczęszczało mniej dzieci. Organizowano zajęcia zdalne dla klas przebywających w kwarantannie. Z powodu nauczania zdalnego faktyczny rozkład zajęć w szkołach w 2021 r nie miał wiele wspólnego z higieną nauczania i w większości zmuszał dzieci do wielogodzinnej pracy zdalnej przy komputerze. Z tego samego powodu nie poddano praktycznej ocenie rozkładów zajęć w szkołach. Teoretycznie – większość szkół na terenie powiatu opracowując plany lekcji uwzględniła tzw. plan jednozmianowy z przesunięciem, jednakże w praktyce na zajęcia stacjonarne uczęszczali w większości tylko uczniowie klas „0" – 3 i nie było konieczności wprowadzania zmianowości w szkołach.

1.7.8 Żywienie dzieci i młodzieży

Część szkół i przedszkoli prowadziła dożywianie uczniów na bazie własnych bloków żywienia, do części placówek obiady były dowożone przez firmy cateringowe. W 2021 r. placówki zapewniały wychowankom wyżywienie na swoim terenie. Nie funkcjonowały natomiast, z powodu stanu epidemii, źródełka i dystrybutory wody. Do dyspozycji uczniów udostępniono automaty do sprzedaży przekąsek i napojów.

1.7.9 Akcja zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.

W 2021 r. pomimo pandemii, zorganizowano 14 turnusów wypoczynku zimowego i 96 turnusów wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży. Skontrolowano jedynie 7 turnusów, we wszystkich zapewniono dzieciom wyżywienie. Wypoczynek zimowy prowadzony był na bazie obiektów szkolnych i przedszkolnych. W akcji letniej były to inne ośrodki, np. kluby jazdy konnej, ośrodki sportowe, hotel. W roku sprawozdawczym było 5 turnusów wypoczynku stacjonarnego na terenie naszego powiatu. Z wypoczynku na skontrolowanych przez Sekcję Higieny Dzieci i Młodzieży turnusach zimowych i letnich wakacji skorzystało 230 osób. Wszystkie placówki zgłosiły wypoczynek do Kuratorium

Oświaty i uzyskały pozwolenie na prowadzenie akcji. Na terenie powiatu pruszkowskiego nie funkcjonowały tzw. „dzikie placówki".

Wnioski dotyczące higieny dzieci i młodzieży

We wszystkich kontrolowanych szkołach na terenie powiatu pruszkowskiego uczniowie mieli możliwość zostawiania części podręczników i przyborów szkolnych w przeznaczonych na ten cel szafkach, lub wydzielonych półkach w salach. Jednakże przez większość roku sprawozdawczego nie miały one zastosowania z powodu przeniesienia zajęć do przestrzeni wirtualnej.

Wszystkie kontrolowane szkoły posiadają właściwie wyposażone pracownie komputerowe. Stan mebli i sprzętu w placówkach (za wyjątkiem jednej - SP 4 w Pruszkowie) nie budzi zastrzeżeń. W 2021 r. sprawdzono w szkołach stan przechowywania i ewidencji substancji niebezpiecznych w pracowniach chemicznych, w wyniku czego zostały zutylizowane substancje przeterminowane.

W dwóch szkołach stwierdzono niedostateczną ilość urządzeń sanitarnych w stosunku do liczby uczniów.

Wszystkie placówki posiadające pomieszczenia kuchenne organizowały dla dzieci dożywianie w formie obiadów pełnych lub jednodaniowych. Do części placówek, które nie posiadają bloków żywieniowych, posiłki były dowożone przez firmy cateringowe.

W kontrolowanych szkołach posiłki dla 34 uczniów były dofinansowane przez gminy.

W związku z zachorowaniami pracowników, zdarzały się zawieszenia funkcjonowania kuchni szkolnych i przedszkolnych, co zmuszało organy prowadzące do szybkiego organizowania cateringu dla wychowanków.

Wszystkie placówki oświatowe i wychowawcze na naszym terenie wprowadziły stosowne regulaminy i zastosowały się do zaleceń MEN, GIS i MZ w celu ograniczenia emisji wirusa SARS-COV- 2, pomimo to w 2021 r. wydano 429 opinii o zawieszeniu zajęć dla klas, grup przedszkolnych i żłobkowych.

1.8 Działania i zadania promocji zdrowia

1.8.1 Tematyka działalności oświatowo-zdrowotnej

Zadania Sekcji Promocji Zdrowia na terenie Powiatu Pruszkowskiego w roku 2021 wynikały przede wszystkim z Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i polegały na inicjowaniu, wdrażaniu, koordynowaniu i nadzorowaniu działalności oświatowo-zdrowotnej w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Ukierunkowane były zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia, wytycznymi WHO, sytuacją epidemiczną, bieżącymi potrzebami zdrowotnymi mieszkańców powiatu.

Cele realizowanych przedsięwzięć to edukacja, wzrost świadomości zdrowotnej społeczeństwa, zaznajomienie z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowanie i zachęcanie do stosowania zasad higieny i racjonalnego żywienia, profilaktyka chorób i pobudzanie aktywności społecznej do działań na rzecz własnego zdrowia i zdrowego trybu życia. W okresie od dnia 20 marca 2020 r. do odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej ogłoszono stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, zakres działań Sekcji w kierunku Promocji Zdrowia został mocno ograniczony, a pracownicy Sekcji wdrożeni w działania przeciw pandemiczne.

1.8.2 Tematy wiodące w roku 2021

Wymienione niżej zagadnienia były tematami wiodącymi oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia:

1. **Pandemia COVID-19 w Polsce** – epidemiczne zachorowania na terenie Polski na ostrą zakaźną chorobę układu oddechowego COVID-19 wywoływaną przez wirusa SARS-CoV-2. Od 20 marca 2020 roku, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia obowiązuje w Polsce stan epidemii.
2. Zwiększanie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym poprzez propagowanie szczepień ochronnych;
3. Dezynfekcja rąk i skóry
4. Profilaktyka chorób sezonowych;
5. Propagowanie zdrowego stylu życia;
6. Dopalacze i środki zastępcze

Szczególne ukierunkowanie na podniesienie świadomości dotyczącej:

1) higieny osobistej i higieny otoczenia;
2) zapobiegania oraz walki z otyłością;
3) zwiększenia aktywności fizycznej;
4) zapobiegania nałogom;
5) zdrowego odżywiania.

Propagowanie zasad bezpieczeństwa poprzez:

1) zapobieganie urazom,
2) propagowanie zasad bezpieczeństwa wypoczynku podczas wypoczynku zimowego,

3) propagowanie zasad bezpieczeństwa wypoczynku letniego.

1.8.3 Adresaci oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działania Sekcji Promocji Zdrowia są skierowane do następujących grup mieszkańców powiatu pruszkowskiego:

Dzieci i młodzież:

- Dzieci w wieku przedszkolnym;
- Uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych;

Osoby dorosłe

- Dyrektorzy placówek oświatowo-wychowawczych, nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy i pielęgniarki środowiska szkolnego;
- Rodzice dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym;
- Kierownicy i wychowawcy placówek organizujących letni i zimowy wypoczynek;
- Lekarze, pielęgniarki, inni pracownicy zakładów opieki zdrowotnej;
- Pacjenci zakładów opieki zdrowotnej;
- Społeczność lokalna;

Funkcjonariusze samorządów terytorialnych.

1.8.4 Realizacja interwencji programowych

<u>Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce</u>

Celem głównym programu jest zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu w Polsce poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy oraz zwiększenie świadomości w tym zakresie.

Realizacja programu w roku 2021 odbywała się poprzez:

Organizowanie Ogólnokrajowych Kampanii Edukacyjnych:

1. „Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu”;
2. „Światowy Dzień bez Tytoniu”.

Realizację następujących programów edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży:

1. „Czyste powietrze wokół nas”;
2. „Nie pal przy mnie proszę”;
3. „Znajdź właściwe rozwiązanie”.
4. „Bieg po zdrowie”

Celem organizacji Ogólnokrajowych Kampanii Edukacyjnych było dostarczenie społeczeństwu informacji w zakresie zysków płynących z niepalenia oraz aspektów zdrowotnych i społecznych związanych z paleniem tytoniu a także przypomnienie o obowiązującym prawie, wzmocnienie jego przestrzegania oraz prowadzenie monitoringu i oceny przestrzegania zakazu palenia tytoniu w miejscach użyteczności publicznej, zakładach opieki zdrowotnej, placówkach oświatowo-wychowawczych.

Światowy Dzień bez Tytoniu – 31 maja 2021 roku

Obchody Światowego Dnia Bez Tytoniu skupiły się na podjęciu działań przez placówki oświatowo-wychowawcze w formie on-line.

Adresatami podejmowanych działań byli: uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, rodzice dzieci, pracownicy placówek oświatowo-wychowawczych, interesanci PSSE.

Realizatorzy działań: dyrektorzy szkół i przedszkoli, nauczyciele, pedagodzy, pielęgniarki szkolne, dyrektorzy.

Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu 18 listopada 2021 roku

Adresaci: dzieci i młodzież w wieku szkolnym, ich rodzice i opiekunowie, pacjenci przychodni, interesanci PSSE.

Partnerzy: dyrektorzy placówek oświatowo-wychowawczych, kierownicy przychodni.

Realizatorzy: nauczyciele, pedagodzy, pielęgniarki, lekarze.

Czyste powietrze wokół nas

Celem programu jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

Adresatami podejmowanych działań są dzieci w wieku 5-6 lat ich rodzice i opiekunowie. Program był realizowany w 3 placówkach.

Działaniami edukacyjno-informacyjnymi w 2021 r. objęto 214 osób. Realizatorami programu byli nauczyciele wychowania przedszkolnego przy wsparciu pomocy nauczycieli. Formy realizacji w okresie funkcjonowania stacjonarnego placówek: narady, formy wizualne, poradnictwo, dystrybucja materiałów edukacyjnych, zabawy ruchowe, wykonanie prac plastycznych.

Nie pal przy mnie proszę

Celem głównym programu jest zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu, poprzez zwiększenie wiedzy w zakresie odpowiedzialności za własne zdrowie, kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie własne i swoich bliskich a także kształtowanie postaw asertywnych.

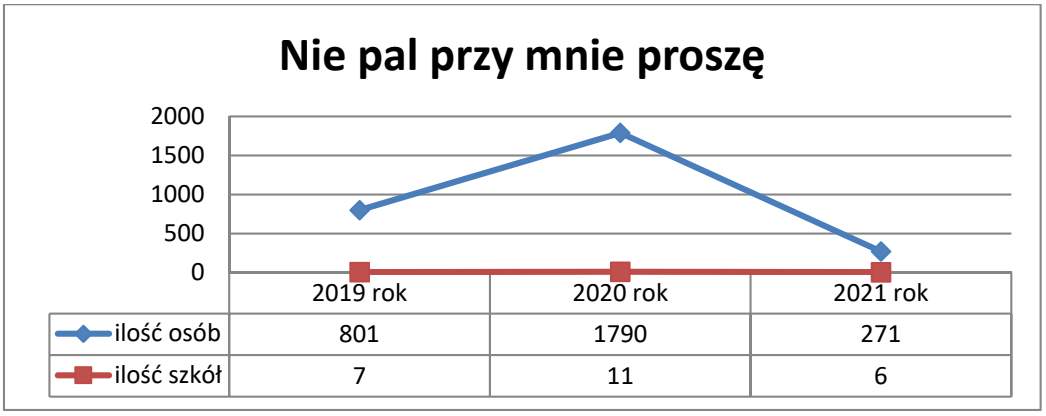
Adresatami byli uczniowie klas I-III szkół podstawowych oraz ich rodzice.

Do realizacji programu w powiecie pruszkowskim przystąpiło 6 szkół podstawowych. Działaniami edukacyjno-informacyjnymi objęto 271 osób.

Realizatorami programu byli nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego, wychowawcy klas oraz pielęgniarki środowiska szkolnego.

Formy realizacji w okresie funkcjonowania stacjonarnego placówek: narady, spotkania z rodzicami, formy wizualne, konkursy, gry i zabawy, imprezy prozdrowotne, informacje opublikowane w prasie szkolnej oraz informacje opublikowane w prasie i telewizji szkolnej, prezentacje multimedialne, dystrybucja materiałów edukacyjnych.

Wykres 9 Liczba osób i szkół uczestnicząca w programie *Nie pal przy mnie proszę* w latach 2019-2021

Źródło: Opracowanie własne.

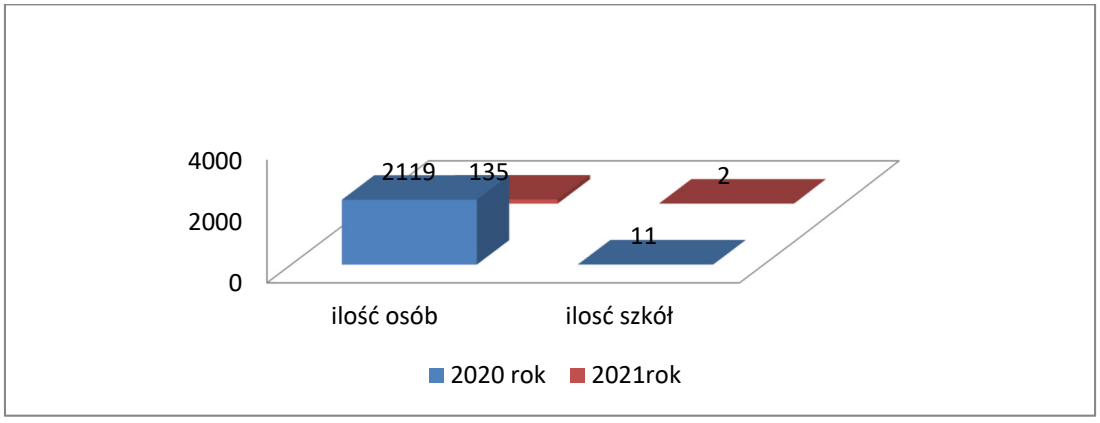
Znajdź właściwe rozwiązanie

Celem głównym programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych, poprzez zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego, kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie własne i zdrowie swoich bliskich, kształtowanie postaw asertywnych związanych z unikaniem czynnego i biernego palenia tytoniu.

Program był realizowany w 2 szkołach. Działaniami edukacyjno-informacyjnymi objęto 135 osób. Realizatorami programu byli: nauczyciele, pedagodzy, pielęgniarki środowiska szkolnego. Zastosowano następujące formy realizacji: narady, spotkania z rodzicami, pogadanki, pokazy, gry i zabawy, formy wizualne, konkursy, imprezy prozdrowotne, dystrybucję materiałów edukacyjnych.

Wykres 10 Liczba osób i szkół uczestnicząca w programie *Znajdź właściwe rozwiązanie* w latach 2020-2021

Źródło: Opracowanie własne.

<u>Programy propagujące zdrowy styl życia</u>

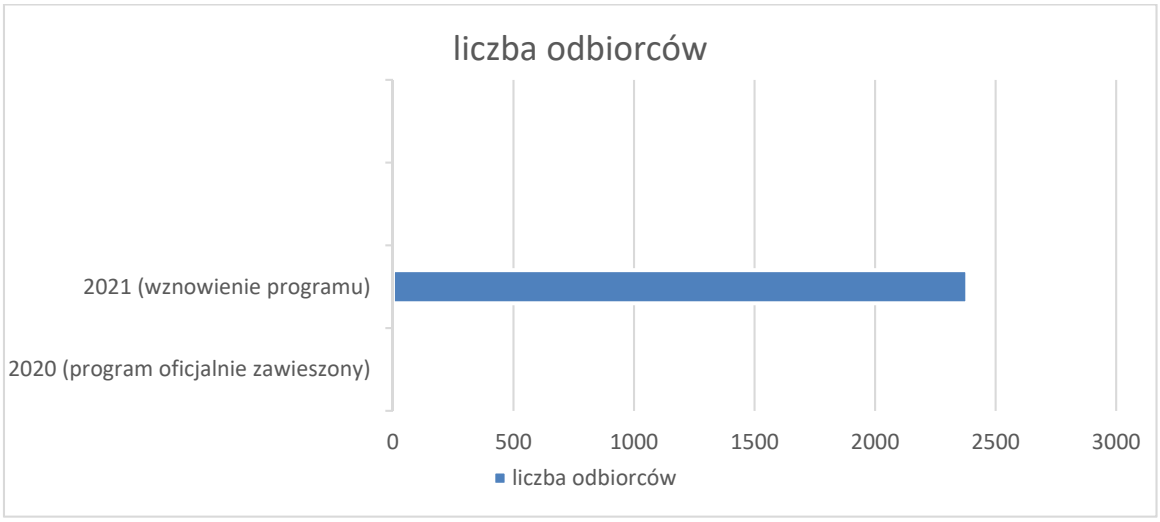
Realizacja następujących programów edukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych:

Trzymaj Formę

Celem głównym programu jest poprawa sposobu odżywiania się młodzieży poprzez edukację w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin mającą na celu zachęcenie do aktywnego stylu życia i stosowania zbilansowanej diety. Adresaci: uczniowie klas V-VIII szkół podstawowych, rodzice.

Wykres 11 Liczba osób i szkół uczestnicząca w programie *Trzymaj formę w latach 2020-2021*

Źródło: Opracowanie własne.

Program był realizowany w 9 szkołach. Działaniami edukacyjno-informacyjnymi objęto 2382 osób. Realizatorami programu byli: nauczyciele, pedagodzy, pielęgniarki środowiska szkolnego. Zastosowano następujące formy realizacji: narady, spotkania z rodzicami, pogadanki, pokazy, gry i zabawy, formy wizualne, konkursy, imprezy prozdrowotne, dystrybucję materiałów edukacyjnych.

Programy profilaktyki nowotworowej

Celem głównym programu było zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z rozprzestrzeniania się chorób nowotworowych w Polsce poprzez zmniejszenie zachorowalności oraz zwiększenie świadomości w tym zakresie.

Realizacja następujących programów edukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych:

1. „Wybierz życie pierwszy krok”
2. „Zdrowe piersi są OK !”

Wybierz życie – Pierwszy krok

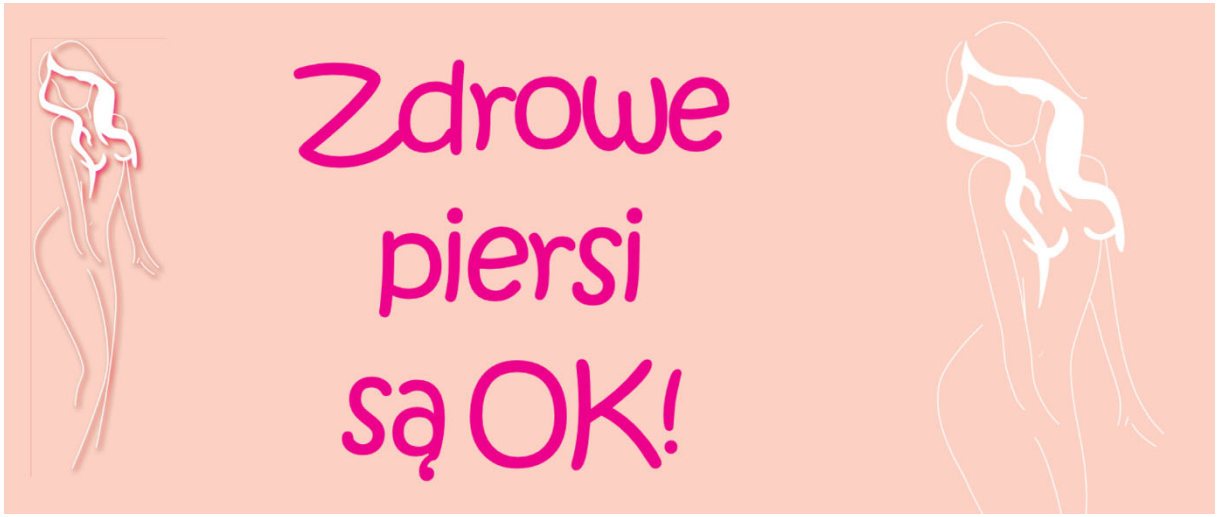
Celem głównym programu jest zmniejszenie zachorowalności i umieralności na raka szyjki macicy poprzez:

1) zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu,
2) przekazanie wiedzy o czynnikach ryzyka raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna),
3) motywowanie i zachęcanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie,
4) dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne.

Program był skierowany do uczniów klas I szkół średnich, ich rodziców oraz kadry pedagogicznej szkół.

Podczas realizacji współpracowano z Wojewódzkim Ośrodkiem Koordynującym Populacyjne Programy Wczesnego Wykrywania Raka Piersi oraz Profilaktyki Wykrywania Raka Szyjki Macicy. Program był realizowany w 2 placówkach. Działaniami informacyjno-edukacyjnymi objęto 344 osób.

Zdrowe piersi są OK

Celem głównym programu jest edukacja młodzieży szkół ponadpodstawowych oraz ich rodziców i nauczycieli w zakresie profilaktyki raka piersi, oraz kształtowanie wśród uczennic nawyku pielęgnacji piersi i dbania o nie. Program był realizowany poprzez przekazanie wiedzy na temat raka piersi, zwiększenie świadomości o czynnikach ryzyka oraz kształtowanie postaw zdrowotnych.

Realizatorami programu byli: dyrektorzy, nauczyciele, pedagodzy, pielęgniarki.

Podczas realizacji współpracowano z Wojewódzkim Ośrodkiem Koordynującym Populacyjne Programy Wczesnego Wykrywania Raka Piersi oraz Profilaktyki Wykrywania Raka Szyjki Macicy. Program był realizowany w 4 placówkach. Działaniami informacyjno-edukacyjnymi objęto 1142 osób.

Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

Celem głównym projektu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym, tj. między 15 a 49 rokiem życia.

W 2021 roku realizacja poprzez program:

„ARS-czyli jak dbać o miłość?”

Celem programu jest dotarcie z przekazem edukacyjnym do uczniów szkół ponadpodstawowych na terenie całego kraju i ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez młodzież w wieku prokreacyjnym.

Wyjątkowość programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, polega na nowoczesnym podejściu do profilaktyki uzależnień, opartym o wartości uznawane przez młodych ludzi. Głównym celem programu pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość?” jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez młodzież (np. alkoholu, tytoniu, narkotyków i dopalaczy), także w kontekście przyszłych ról rodzicielskich.

Do programu przystąpiły 4 placówki. Działaniami edukacyjno-informacyjnymi objęto 226 osób.

<u>Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami</u>

Celem głównym jest podniesienie poziomu wiedzy na temat chorób odkleszczowych oraz poznanie sposobów zapobiegania tym chorobom. Uczeń zdobywa wiedzę na temat miejsc występowania kleszczy, poznaje sposoby przenoszenia kleszczy na zwierzęta i ludzi ,uświadamia sobie potrzebę profilaktyki.

Realizatorami programu byli: dyrektorzy, nauczyciele, pedagodzy, pielęgniarki.

<u>Profilaktyka HIV/AIDS</u>

Celem głównym jest ograniczenie rozprzestrzeniania HIV i AIDS, oraz kształtowanie właściwych postaw wobec problemów związanych z zakażeniem wirusem HIV i choroba AIDS.

Światowy Dzień Walki z AIDS

Celem działań podejmowanych w ramach profilaktyki HIV/AIDS jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV poprzez zwiększenie świadomości ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży uczącej się, studentów, kobiet w ciąży lub planujących ciążę a także zachęcenie do wykonywania testów w kierunku HIV i korzystania z poradnictwa około testowego.

Realizacja tego zadania polegała na działaniach informacyjno-edukacyjnych ukierunkowanych na profilaktykę HIV/AIDS skierowanych do wszystkich mieszkańców powiatu.

Formy realizacji: informacja na stronie internetowej PSSE.

1.8.5 Realizacja interwencji nieprogramowych

Realizacja interwencji nieprogramowych

1. Bezpieczne Wakacje/Bezpieczne Ferie
2. Światowy Dzień Zdrowia

Bezpieczne Wakacje/Bezpieczne Ferie

Celem akcji było propagowanie zasad

bezpiecznego wypoczynku w okresie zimowym i wakacyjnym,

Adresaci: dzieci i młodzież w wieku 6-18 lat.

Realizatorzy: wychowawcy, ratownicy wodni, strażnicy miejscy, strażacy, policjanci.

W ramach Bezpiecznych Ferii i Wakacji podejmowane były działania PSSE dotyczące następujących zagadnień:

- Higieny osobistej oraz higieny otoczenia;
- Bezpieczeństwa wypoczynku;
- Profilaktyka zatruć pokarmowych;
- Profilaktyki uzależnień;
- Uwaga kleszcze;

Działaniami edukacyjno-informacyjnymi objęto 285 odbiorców.

Sekcja Promocji Zdrowia prowadziła dystrybucję materiałów edukacyjnych na terenie placówek wypoczynku letniego.

Światowy Dzień Zdrowia 2021

7 kwietnia 2021 obchodziliśmy 71 Światowy Dzień Zdrowia. Data 7 kwietnia jest również datą powstania w 1948 Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Celem tego święta jest zwrócenie szczególnej uwagi na najbardziej istotne problemy zdrowotne społeczeństw na świecie. Hasłem przewodnim Światowego Dnia Zdrowia w 2021 roku było **„Budowanie bardziej sprawiedliwego i zdrowszego świata dla wszystkich”.** Równe prawo dostępu do świadczeń i opieki zdrowotnej (w tym szczepień profilaktycznych), to wyzwanie, które postawiła na pierwszym miejscu Światowa Organizacja Zdrowia, określając temat przewodni Światowego Dnia Zdrowia w 2021 r.

1.8.6 Inne przedsięwzięcia

Dopalacze

Dopalacze to substancje psychoaktywne, które nie zostały zaklasyfikowane jako narkotyki. Substancje te często mają bardzo silne działanie, uzależniają i wywołują szereg skutków ubocznych. Jednocześnie, brak dokładnej specyfikacji i zaostrzonych skutków prawnych sprawia, że są o wiele łatwiej dostępne niż narkotyki, dlatego po dopalacze sięgają coraz młodsze osoby. I właśnie, dlatego są tak niebezpieczne oraz tak trudno przewidzieć jaki będą miały wpływ na organizm.

Sekcja Promocji Zdrowia stara się zwiększać świadomość społeczeństwa na ich temat oraz w zakresie profilaktyki i zwalczania uzależnień, działaniami w roku 2021 objęto **870** osób.

Znamię! Znam je?

W ramach upowszechniania wiedzy o nowotworze złośliwym skóry Państwowa Inspekcja Sanitarna woj. mazowieckiego realizuje **Program „Znamię! Znam je?"– czyli co musisz wiedzieć o czerniaku skóry.**

Patronat honorowy nad programem edukacyjno-informacyjnym „Znamię! Znam je?" objął Minister Edukacji i Nauki. Kampania powstała z inicjatywy Akademii Czerniaka, która jest sekcją naukową Polskiego Towarzystwa Chirurgii Onkologicznej. Patronat nad działaniami Akademii objęły Polskie Towarzystwo Dermatologiczne i Polskie Towarzystwo Onkologii Klinicznej.

W Polsce co roku odnotowuje się około 50 tys. przypadków nowych zachorowań na nowotwory skóry, w tym 3 tys. zachorowań na czerniaki. Czerniak stanowi tylko 6% wszystkich nowotworów skóry, ale aż 80% osób chorych na czerniaki umiera z tego powodu. Liczba zachorowań na czerniaka w Polsce podwaja się co 10 lat. Wpływ na tę sytuację ma między innymi zmiana zachowań Polaków, w tym nadmierne opalanie, oddawanie się kąpielom słonecznym bez właściwej ochrony a także korzystanie z solariów, szczególnie przez osoby w młodym wieku.

W ramach programu Akademia Czerniaka przygotowała konspekt lekcji edukacyjnej o czerniaku dla nauczycieli, tak aby mogli oni przeprowadzić lekcję w swojej klasie. Z kolei uczniowie, dzięki specjalnie przygotowanemu filmikowi oraz materiałom informacyjnym (ulotki, plakaty) dowiedzą się, jak prawidłowo sprawdzać skórę i uchronić się przed czerniakiem. W 2021 roku działaniami edukacyjno-informacyjnymi w 4 placówkach objęto 620 odbiorców.

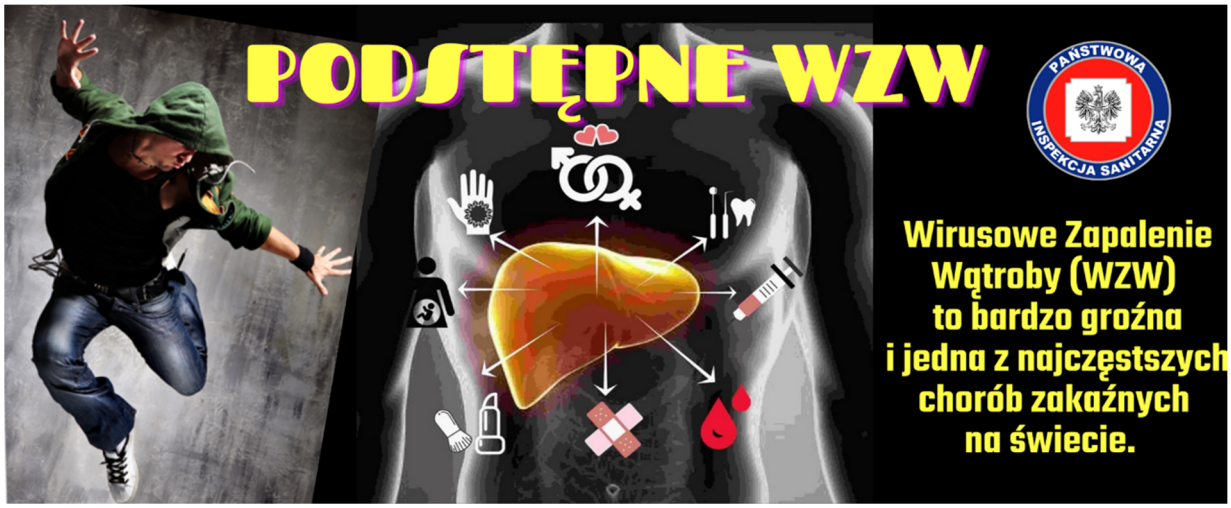
Program edukacyjny Podstępne „WZW"

Wirus zapalenia wątroby typu B i C to najczęstsze czynniki sprawcze wirusowego zapalenia wątroby, zarówno w postaci ostrej, jak i przewlekłej. Mają zasięg globalny. Wirusy zapalenia wątroby typu B i C mają wiele cech wspólnych- przewlekła forma zakażenia każdym z nich może prowadzić do rozwoju ciężkich chorób wątroby, w tym marskości wątroby oraz raka

wątrobowo-komórkowego, a te w konsekwencji mogą doprowadzić nawet do śmierci chorego.

W ostatnich latach w naszym kraju częstotliwość zakażeń wirusem HBV znacznie zmalała w związku z rozpowszechnieniem dostępnych szczepień ochronnych oraz poprawą postrzegania zasad zapobiegania zakażeniom w szpitalach i placówkach ambulatoryjnych. W przypadku wirusa HCV nie ma szczepionki, pozostają tylko działania profilaktyczne.

Mimo rosnącej świadomości społecznej i zainteresowania problemem, poziom powszechnej wiedzy na temat zakażeń jest zbyt niski.

Program edukacyjny przeznaczony jest dla uczniów szkół średnich jest odpowiedzią na wciąż pojawiające się przypadki zakażeń HBV i HCV. Jednym ze sposobów przeciwdziałania tej sytuacji jest podnoszenie poziomu wiedzy pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenia, podejmowanie działań profilaktycznych a także umożliwiającej rozpoznanie zakażenia i przez to zapobieganie jego dalszemu rozprzestrzenianiu się.

Kształtowanie zachowań zdrowotnych również w zakresie przeciwdziałania chorobom zakaźnym stanowi ważny element działań edukacyjnych w szkole. Działaniami edukacyjno-informacyjnymi w 4 placówkach objęto 794 osoby.

Jednostki współpracujące

- Jednostki samorządu terytorialnego: Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin, Urzędy Miast.
- Inne: placówki oświatowo-wychowawcze, placówki ochrony zdrowia, pływalnie, Policja, Straż Miejska, Krajowe Centrum ds. AIDS, Wojewódzki Ośrodek Koordynujący

Populacyjny Program Wczesnego Wykrywania Raka ,Miejski Ośrodek Kultury w Pruszkowie.

Wnioski dotyczące sekcji promocji zdrowia

W roku 2021 Sekcja Promocji Zdrowia starała się realizować większość interwencji programowych i nieprogramowych wynikających z planu zasadniczych zamierzeń oraz bieżących potrzeb środowiska lokalnego.

Programy prozdrowotne każdego roku realizują placówki oświatowo-wychowawcze, które zostają objęte edukacją i informacją.

W ramach działań w okresie przed wystąpieniem stanu pandemii współorganizowano szkolenia, warsztaty, pogadanki dotyczące zagadnień metodyki i organizacji realizowanych interwencji programowych i nieprogramowych.

W 2021 roku pracownicy Promocji Zdrowia na podstawie: Procedury Kontroli PK/PZ/01 przeprowadzili 3 wizytacje w placówkach oświatowo-wychowawczych.

1.9 Stan sanitarny powiatu pruszkowskiego – działania zapobiegawcze

Do głównych kierunków działania sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pruszkowie, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 195), należy:

- Sprawowanie nadzoru pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przy opiniowaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uzgadnianiu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 2373, z późn. zm.).
- Uzgadnianie dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych.
- Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych.
- Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru nad warunkami higieny środowiska przy wydawaniu opinii do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w trybie określonym

w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 2373, z późn. zm.).

W roku 2021 działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pruszkowie polegała na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć na etapie planowania, budowy i dopuszczenia do użytkowania.

Zrealizowano bieżące zaplanowane zadania, które wynikały z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny środowiska, w tym ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych.

W roku ubiegłym przeprowadzono 32 kontrole dotyczące dopuszczenia do użytku obiektów budowlanych, dodatkowo uczestniczono w 20 wizjach lokalnych i kontrolach z innymi sekcjami w ramach współpracy z nadzorem bieżącym.

Rozpatrzono 49 wniosków wójtów, burmistrzów, prezydenta miasta Pruszkowa, dotyczących wydania opinii sanitarnej w sprawie: konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej konieczności, określenie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz w sprawie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Uzgodniono pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projekty budowlane oraz projekty dotyczące zmiany sposobu użytkowania. Szczególną uwagę w trakcie opiniowania projektu, zwracano na prawidłowy układ funkcjonalny pomieszczeń, prawidłowe ciągi technologiczne, układ rozprowadzenia instalacji sanitarnych w projektowanym budynku, higienę użytkowania pomieszczeń. Ponadto udzielono 37 konsultacji inwestorom i projektantom w trakcie opracowywania dokumentacji projektowej.

Dla wielu terenów sporządzane są Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, które wymagają (na etapie uzgadniania) szczegółowej analizy warunków higienicznych i zdrowotnych. Brak dla danego terenu Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego jest poważnym problemem i może wpłynąć na wydłużenie całego procesu inwestycyjnego. W powiecie pruszkowskim w roku 2021, w sumie uzgodniono 43 projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Ogółem w roku 2021 wydano 209 dokumentów.

W ubiegłym roku, biorąc pod uwagę poprzednie lata, nie zauważa się zmian w rodzaju realizowanych przedsięwzięć. Nadal wzrasta udział inwestycji związanych z budową obiektów magazynowych i logistycznych na terenach położonych w sąsiedztwie dróg ekspresowych – m.in. drogi ekspresowej S8 Salomea-Wolica, a także inwestycji usługowo-handlowych.

W zakresie realizacji nowych inwestycji sektora publicznego w powiecie pruszkowskim, sytuacja w porównaniu z rokiem 2020 nie uległa zmianie. W ubiegłym roku oddano do użytkowania wiele obiektów budownictwa przemysłowego, hal magazynowo-produkcyjnych i hal magazynowych, obiektów handlowo-usługowych, obiektów oświatowych oraz budynków użyteczności publicznej.

W roku 2021 zostały zakończone między innymi dwie inwestycje dla Miasta Pruszkowa. Pierwszą był remont istniejącego budynku Komendy Powiatowej Policji w Pruszkowie stanowiący II etap inwestycji pod nazwą „Rozbudowa budynku Komendy Powiatowej Policji w Pruszkowie przy ul. Kraszewskiego", drugą inwestycją była rozbudowa zakładu Carletti w Pruszkowie przy ul. Gordziałkowskiego 12 – budynek B, stanowiąca II etap inwestycji. Ponadto, w powiecie pruszkowskim w ubiegłym roku zostały zakończone między innymi inwestycje takie jak: kolejny etap rozbudowy Liceum Ogólnokształcącego w Piastowie, budowa szkoły podstawowej (niepublicznej) dla dzieci autystycznych „Przylądek" w Parzniewie, rozbudowa Zespołu Szkół Nr 1 im. Stanisława Staszica w Pruszkowie o halę praktyk szkolnych z zapleczem dydaktycznym i szatniowo-sanitarnym oraz budowa pierwszych w powiecie basenów otwartych (sezonowych) wraz z zapleczem i świetlicą w Strzeniówce, w gminie Nadarzyn.

Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego systematycznie realizuje liczbę zadań w szerokim obszarze działania higieny środowiska w tym ochrony zdrowia ludzkiego przed

niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych przyczyniając się do podnoszenia standardu sanitarnego powiatu pruszkowskiego.
Liczba przeprowadzonych kontroli oraz zajętych stanowisk związana jest z sytuacją epidemiczną w kraju. Pracownicy Sekcji byli oddelegowani do realizacji zadań Sekcji Epidemiologii. Ponadto, na bieżąco wspierali pracowników ww. sekcji w zadaniach związanych z COVID-19, między innymi przeprowadzonych zostało 38 kontroli przestrzegania ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Zakończenie

Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie w roku 2021 r. skupione były przede wszystkim na realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi po ogłoszeniu na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, co zostało opublikowane w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. poz. 491, z późn. zm.). Pierwsze zachorowanie na terenie powiatu pruszkowskiego odnotowano 10 marca 2020 r. (6 dni po pierwszym zdiagnozowanym pacjencie na terytorium naszego kraju). Od tego czasu pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pruszkowie nieustannie realizują zadania mające na celu zahamowanie rozprzestrzeniania się zakażeń.

Cel zawsze ten sam – ochrona zdrowia mieszkańców, jednakże wprowadzane zmiany dotyczące określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii wiązały się z koniecznością zaangażowania większości pracowników PSSE w Pruszkowie, bez względu na wykonywane dotychczas zadania, do działań na rzecz zwalczania Covid-19. Działania przeciwepidemiczne związane były głównie z przeprowadzeniem dochodzeń epidemiologicznych w stosunku do osób z kontaktu z osobami chorymi jak również z samymi osobami chorymi, a także działaniami informacyjnymi przybliżającymi mieszkańcom powiatu metody działania w przypadku zakażenia koronawirusem lub kontaktu z osobą zakażoną. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie popierał jak i nadal popiera inicjatywy mające na celu walkę z koronawirusem, głównie akcję szczepienia się przeciwko SARS-CoV-2. Jednocześnie, należy

zaznaczyć, że bardzo istotną kwestią jest uświadamianie społeczeństwa jak ważne jest zachowanie podstawowych zasad higieny, w tym choćby takich jak częste mycie rąk.

W 2021 r. na terenie powiatu pruszkowskiego odnotowano 17752 przypadków potwierdzonego zakażenia wirusem SARS-CoV-2, w tym, 778 osób było hospitalizowanych. Odnotowano 540 podejrzeń zachorowania na Covid-19. Liczba zgonów wyniosła 295 osób.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie realizując zadania w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się SARS-CoV-2 podejmował ścisłą współpracę z Komendą Powiatową Policji w Pruszkowie, a także innymi instytucjami w tym z władzami gmin i powiatu oraz jednostkami im podległym.

Dzięki swojemu doświadczeniu, zaangażowaniu i wiedzy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie oraz pracownicy PSSE pomagali oraz wciąż pomagają przetrwać ten ciężki okres mieszkańcom naszego powiatu.

Biorąc pod uwagę niniejszy dokument, z wyjątkiem sytuacji związanej z Covid-19 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie stwierdza, że bezpieczeństwo sanitarne powiatu pruszkowskiego oraz jego mieszkańców w 2021 roku ulega systematycznej poprawie, podobnie jak w ubiegłych latach.

Pomimo panującej epidemii, w 2021 roku pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pruszkowie, z upoważnienia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie w ramach wykonywanych czynności służbowych w tym czynności kontrolnych prowadzili skuteczny nadzór nad:

- Chorobami zakaźnymi oraz realizacją szczepień ochronnych,
- Bezpieczeństwem żywności, żywienia i kosmetyków w tym też suplementów diety,
- Higieną podczas wypoczynku i rekreacji (bezpieczne ferie, bezpieczne wakacje), bezpieczeństwem wody, gospodarką odpadami komunalnymi i medycznymi,
- Procesami wychowania i nauczania,
- Higieną pracy w zakładach pracy w tym ochroną przed szkodliwymi substancjami i mieszaninami,
- Wprowadzaniem do obrotu i używaniem nowych substancji psychoaktywnych i środków zastępczych (tzw. dopalaczy).

Niewątpliwie działania podejmowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie w ww. zakresie były skuteczniejsze w wyniku stałej współpracy

z organami samorządowymi, innymi służbami oraz inspekcjami działającymi na obszarze podlegającym nadzorowi Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie.